



# **Cultureel-erfgoedconvenant Land van Waas**

**Dienstverlenende rol op regionaal niveau 2021-2026**

# Inhoud

<b>1. Basisgegevens aanvraag</b> .....	3
<b>2. Voorstelling organisatie</b> .....	4
<b>3. Missie en visie van de organisatie</b> .....	5
3.1 Missie.....	5
3.2 Visie .....	5
<b>4. Cultureel erfgoed en noden</b> .....	6
4.1 Beschrijving van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren.....	6
4.2 Beschrijving van de noden .....	8
4.3 Betrekken van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in de werking .....	10
4.4 dienstverlenende rol voor actoren die buiten het eigen grondgebied vallen .....	11
<b>5. Expertise</b> .....	13
<b>6. Beleidsplan</b> .....	15
6.1 Synthese van de aanvraag.....	15
6.2 Voortraject en SWOT .....	16
6.3 SWOT-analyse .....	18
6.4 Samenwerking.....	20
6.5 Doelstellingen .....	23
6.6 Strategische Visienota.....	48
<b>7. Begroting en personeel</b> .....	49
7.1 Meerjarenbegroting 2021-2026 .....	49
7.2 Toelichting bij de begroting.....	49
7.3 Toelichting bij de eigen inbreng.....	51
7.4 Toelichting bij de huidige en de gewenste personeelssituatie .....	53
<b>8. Zakelijke werking</b> .....	54
8.1 Organisatiestructuur .....	56
8.2 Infrastructuur.....	57
8.3 Digitaliseringsbeleid.....	58
8.4 Vrijwilligersbeleid .....	60
<b>Bijlagen</b>	
Meerjarenbegroting 2021-2026	
Organogram Interwaas	

# 1. BASISGEGEVENS AANVRAAG

**Welk soort werkingssubsidie vraagt u aan op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet?**

Werkingsubsidie voor een regionale dienstverlenende rol

**Voor welke beleidsperiode vraagt u subsidie aan?**

2021-2026

**Gevraagd subsidiebedrag:** 325.977 euro

**Gemiddelde jaarlijkse kost:** 404.673 euro

**Toegekend subsidiebedrag (9/10/2020):** 275.000 euro

## 2. VOORSTELLING ORGANISATIE

### Geef een korte voorstelling van de organisatie

**De Erfgoedcel Waasland, een onderdeel van het intergemeentelijk samenwerkingsverband Interwaas, werkt voor tien steden en gemeenten, samen goed voor ca. 300.000 inwoners. Als uitvloeisel van de eerste regionale erfgoedconvenant in Vlaanderen (2005) staat zij sinds 15 jaar in voor vernieuwende projecten en creëerde ze tal van nieuwe verbindingen tussen Wase erfgoedgemeenschappen onderling en met andere groepen in de samenleving.**

Het Waasland is herkenbaar als een duidelijk afgebakend gebied, met veel interne variatie. Onder meer het belangrijke landbouwverleden met de verdwenen polders, de teloorgegane (kleine) industrie en ook regionaal ingebedde tradities vormen een rijke bron van cultureel en onroerend erfgoed dat de streek mee kenmerkt en mee zorgt voor het Waaslandgevoel. Veel Waaslanders én ook niet-Waaslanders herkennen dat gevoel.

#### *Interwaas?*

Interwaas is het intergemeentelijke en lokaal aangestuurde samenwerkingsverband voor streekontwikkeling in het Waasland (Beveren, Kruibeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht). Het staat in voor dienstverlening, projectwerking, belangenbehartiging en coherentie in het beleid dat de streek aangaat. Het gaat daarbij zowel om grondgebonden en bestuurlijk-organisatorische als persoonsgebonden aangelegenheden. Vele daarvan stoppen niet aan de gemeentegrenzen. Interwaas werkt ook interdisciplinair, over bestuurschotten heen.

De persoonsgebonden materies bestaan uit een werking rond Duurzaamheid, Werk en Welzijn, en ook Cultuur, met de Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS. Cultuurtuin WAAS stimuleert, verbindt en versterkt culturele actoren en praktijken in het Waasland, over de grenzen van gemeenten en (deel)sectoren heen. In de cluster Cultuur werken de Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS samen rond gemeenschappelijke thema's die beide werkingen versterken, binnen het kader van de eigen beleidsplannen en doelstellingen.

#### *De Erfgoedcel Waasland?*

De Erfgoedcel Waasland was in 2005 de eerste regionale erfgoedconvenant. Zij realiseerde spraakmakende projecten, zoals Archief op het Spoor, Tricky Reynaert en Co, Wase griezilverhalen, Waas Erfgoed à la carte, Potige Polders... Ze focuste vooral ook op de (financiële, beleidsmatige en inhoudelijke) ondersteuning van erfgoedactoren, de verspreiding van vernieuwende erfgoedknowhow en het creëren van banden en verbanden tussen de vele erfgoedspelers én met belendende sectoren (bv. zorg, onderwijs en toerisme). Daarnaast zette de Erfgoedcel in op het Wase cultureel erfgoedloket, met vormingen en ondersteuning op

maat. Centrale bekommernissen waren en zijn de zorg voor het erfgoed en de publiekswerking met het erfgoed. De twee zijn communicerende vaten.

Andere concrete realisaties van de Erfgoedcel zijn: de ontwikkeling van de Erfgoedbank Waasland, de organisatie van de jaarlijkse en succesvolle Erfgoeddag, projecten over de Eerste Wereldoorlog (Weerbaar Waasland, De Dodendraad leeft), een jaarlijkse 'digitaliseringsronde', Het vrije Waasland, het Wase Reuzenjaar, het Mercatorjaar, 50 jaar werk in het Waasland enz.

In de loop van het 15-jarige bestaan van de Erfgoedcel Waasland is hierdoor bij de deelnemende gemeenten de 'Wase erfgoedreflex' aantoonbaar versterkt.

### 3. MISSIE EN VISIE VAN DE ORGANISATIE

**Beschrijf hier de missie en visie voor de werking van de cultureel-erfgoedcel en eventuele collectiebeherende organisaties die de regionale dienstverlenende rol mee uitvoeren.**

#### 3.1 MISSIE

De Erfgoedcel Waasland, sinds 2005 een samenwerkingsverband van tien Wase steden en gemeenten, is het kloppend hart van het cultureel-erfgoedleven in het Waasland. Haar vele initiatieven en acties hebben één doel: mee instaan voor een duurzame, dynamische toekomst van het erfgoed uit en in het Waasland. Een ruim gedeelte trots op, zorg voor en betrokkenheid bij het cultureel erfgoed vormen het fundament én zijn een permanent streven van haar werking.

#### 3.2 VISIE

De Erfgoedcel Waasland bouwt de komende jaren voort op wat al is gerealiseerd en verkent nieuwe wegen. Voor haar werking vertrekt ze in nauw overleg met alle erfgoedactoren van de noden die zich voordoen, de sterktes en de kansen die er zijn, en de doelen die ze nastreeft. Ze doet dat door te verbinden, versterken, verruimen en vernieuwen. In die werkwoorden schuilt haar visie:

- **verbinden:** de Erfgoedcel Waasland verbindt de deelnemende steden en gemeenten en de erfgoedactoren en -gemeenschappen met elkaar en met een ruim publiek. Zij legt (nieuwe) banden en verbindingen tussen collecties en tussen diverse vormen van erfgoed (roerend, immaterieel, onroerend en digitaal erfgoed). Zij verbindt de erfgoedsector met de brede cultuursector en met andere sectoren. En ze verbindt de Wase erfgoedwerking met die in (Oost-)Vlaanderen en daarbuiten;

- **versterken:** de Erfgoedcel Waasland versterkt de Wase erfgoedactoren in hun werking: door te netwerken, expertise aan te reiken en goede voorbeelden te verspreiden;
- **verruimen:** de Erfgoedcel Waasland verruimt de erfgoedwerking in het Waasland met nieuwe partners, perspectieven en technieken. Zij betreft nieuwe publieksgroepen bij het erfgoed;
- **vernieuwen:** de Erfgoedcel Waasland introduceert en verspreidt in het Wase erfgoed nieuwe inzichten en kennis: over up-to-date erfgoedzorg, publiekswerking en participatie, en digitalisering.

## 4. CULTUREEL ERFGOED EN NODEN

### 4.1 BESCHRIJVING VAN HET AANWEZIGE CULTUREEL ERFGOED EN DE CULTUREEL-ERFGOEDACTOREN

#### *Vooraf*

Data verzamelen over het cultureel erfgoed is voor de Erfgoedcel Waasland essentieel, zoals blijkt uit het WODE-onderzoek, dat in 2020 wordt geactualiseerd. Dit krijgt vorm in omgevingsanalyses en gerichte acties en bevragingen.

- (Boven)lokale besturen

De erfgoedcel werkt binnen de intercommunale Interwaas. Sinds 2020 bestaat de cultuurwerking er uit Erfgoedcel Waasland en IGS Cultuurtuin WAAS.

10 Wase besturen voeren een lokaal cultuur- en erfgoedbeleid. In 8 zorgt een cultuurbeleidscoördinator voor de implementatie. Deze besturen hebben een directe band met belangrijke cultureel-erfgoedactoren: als eigenaar van musea, bezoekerscentra en archieven, als partner-subsidiënt van cultureel-erfgoedverenigingen en regionale werkingen: Erfgoedcel Waasland, Erfpunt, Het Land van Reynaert, Bibliotheca Wasiana. Typerend voor het Wase erfgoedveld zijn de polderbesturen, de oudste vorm van openbaar bestuur in het Waasland.

- Cultureel-erfgoedactoren

In het Waasland werken cultureel-erfgoedverenigingen op lokaal, regionaal en Vlaams niveau.

12 heemkringen voeren lokaal historisch onderzoek: ze bouwen collecties uit, hebben samen 7 musea, leggen archieven en documentatie aan, richten activiteiten in, hebben een ledenwerking en geven tijdschriften

en jaarboeken uit. Een aantal doet dat al (meer dan) een halve eeuw. De Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas (K.O.K.W.) werkt sinds 1861 regionaal aan een zeer diverse Wase erfgoedcollectie.

Er zijn 13 musea, met het regionaal erkende SteM (Sint-Niklaas) en het erkende Stadsmuseum Lokeren. Ook het Gemeentemuseum van Temse, Erfgoedhuis Hof ter Welle en kleinere privé-musea (Historisch Pijp- en Tabaksmuseum, PolderMAS, Edgard Tinelmuseum...) werken met typisch Wase erfgoedcollecties. Vier bezoekers- en belevingscentra brengen de geschiedenis van de Wase landbouw en klompennijverheid, smokkelen, forten en spoorwegen.

6 gemeenten hebben een archivaris. Zij overleggen sinds 20 jaar in het WaasArchievenOverleg voor regionale afstemming en samenwerking.

Het Rijksarchief heeft een bewaarplaats in Beveren; Waas gerelateerde archieven bevinden zich in het Gentse Rijksarchief. In het Waasland vinden ook de archieven van de adellijke families de Bergeyck en Vilain XIII onderdak. Bibliotheca Wasiana en K.O.K.W. beschikken over een uitgebreide (bewaar)bibliotheek en documentatiecentrum met focus op het Waasland en zijn bewoners.

Verschillende erfgoedverenigingen werken met Waas erfgoed:

- IGP Land van Reynaert en de vzw Reynaertgenootschap: het Reynaertverhaal;
- Op Stoapel: erfgoed van de Boelwerf in Temse;
- het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen, het Sint-Maartenscomité Beveren en de Internationale Sint-Martinusroute: tradities rond de twee geversheiligen;
- Folklore-groep De Klomp: het klompenmakersambacht.

Nog voorbeelden van erfgoedverenigingen zijn: volkskunstgroepen, reuzenverenigingen, kantscholen, volkssportverenigingen, verenigingen voor familiekunde... Deze verenigingen hebben hun Vlaamse hoofdzetel in het Waasland: het Instituut voor Vlaamse Volkscultuur, Zonnewijzerkring Vlaanderen en de Federatie van Vlaamse Kerststallenvrienden.

Het Waasland telt veel publieke en private (rooms-katholieke) religieuze collecties. Zo zijn er 57 kerkbesturen voor 64 kerken. Verder zijn er (sporen van) abdijen (Boudeloo, Roosenberg), (voormalige) kloosters en kapellen zijn talrijk. Ook andere gemeenschappen beschikken over erfgoed, zoals de protestantse, moslim- en vrijzinnige gemeenschap.

Particulieren leverden een belangrijke bijdrage aan het Wase erfgoedverhaal. Getuige zijn de 89 gedigitaliseerde particuliere collecties in de Erfgoedbank Waasland (vooral foto's, kaarten en documenten).

- Nog meer erfgoed

Veel cultureel erfgoed blijft onder de radar: bij sport- en jeugdverenigingen, socio-culturele organisaties, wijkcomités, particulieren, bedrijven, etnisch-culturele gemeenschappen. Door dit meer te belichten kan het begrip 'typerend Waas erfgoed' worden verruimd.

## 4.2 BESCHRIJVING VAN DE NODEN

De werking van de voorbije cultureel-erfgoedconvenanten lenigde tal van noden van Wase cultureel-erfgoedactoren. De ervaring leert dat dit enkele huidige noden zijn:

- Samenwerking, informatie en afstemming

Er is een Wase traditie van samenwerking door cultuur- en erfgoedpartners (Waas Archieven Overleg, WACCO, Archeologische Dienst Waasland/Erfpunt, Bibliowaas, WASO, het Intergemeentelijk Project Het Land van Reynaert...) en dus is er veel ervaring. Toch blijft de vraag naar samenwerking, netwerking, afstemming en kennisdeling, met respect voor ieders eigenheid, groot. Wat zijn noden van Wase erfgoedgemeenschappen? Informatie en vorming over nieuwe ontwikkelingen, afstemming, contact met mogelijke bondgenoten, afspraken over collecties... Men wil up-to-date blijven, kennis vergroten, energie bundelen en trots delen. De Erfgoedcel Waasland speelt met haar helikopterblik, netwerk en vanuit haar makelaarsrol een hoofdrol in het bevorderen van de Wase samenwerkingstraditie.

- Collectiezorg

De noden rond collectiezorg zijn groot. Het veld en zijn actoren werken met diverse snelheden aan: het herkennen/verzamelen/borgen, behoud en beheer (depot, calamiteitenplannen), inventariseren en waarderen, en het onderzoek van het Wase erfgoed. Het aandeel professionele spelers is klein; veel (erfgoed)verenigingen werken met vrijwilligers. De Erfgoedcel Waasland kan hier een essentiële rol spelen, o.m. door expertise (van het Vlaamse niveau) regionaal/lokaal te vertalen en verspreiden: door vorming, advies op maat, ondersteuning...

Bij nogal wat actoren die cultureel erfgoed bezitten is de erfgoedwerking een nevenactiviteit. Ook hier bestaan er noden op het vlak van collectiezorg, expertise..., en kan de Erfgoedcel een adviserende en stimulerende rol spelen en netwerking stimuleren. Dat doet ze nu al, bv. inzake religieus erfgoed.

- Digitalisering



Zowel professionele instellingen als erfgoedverenigingen hebben nood aan ondersteuning en duidelijke beleidsopties. De noden betreffen de digitalisering van collecties, maar ook en vooral het presenteren en raadpleegbaar maken van het gedigitaliseerde erfgoed. Deze noden zijn Vlaamsbreed én dringend. De Erfgoedcel Waasland kan hier, i.s.m. regionale en Vlaamse partners, een ondersteunende, informerende en coördinerende rol spelen.

- Publiekswerking

De Erfgoedcel Waasland zette in 15 jaar al heel wat publieksinitiatieven op. Het publiek is nooit 'verworven' en de samenleving verandert snel. Denk aan de toenemende tendens bij burgers om actief te participeren. De nood om bij een groter aantal mensen het Wase erfgoed tot een vanzelfsprekend onderdeel van het leven in het Waasland te maken is groot bij cultureel-erfgoedactoren. Vooral het doorgeven van het Wase erfgoed-DNA aan volgende generaties blijft belangrijk. Met haar onderwijs- en jeugdwerking kan de Erfgoedcel Waasland hier een inspirerende, innovatieve en ondersteunende rol spelen. Ook de kennismaking met de Wase geschiedenis door 'nieuwe Waaslanders' is een uitdaging die een nieuwe aanpak inzake publiekswerking vergt.

- Ondersteuning

De nood aan ondersteuning is een constante in de vragen die de Erfgoedcel Waasland bereiken: vanuit professionele hoek en het verenigingsleven, in andere sectoren en bij particulieren. Soms gaat het om het aanleveren van informatie of doorverwijzen. Soms gaat het over subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning, vorming en opleiding, expertise of advies-op-maat.

- Vrijwilligerswerking

Een groot deel van het Wase erfgoedveld bestaat uit verenigingen die actief kunnen zijn dankzij hun vrijwilligers. Daarom blijft het verder ontwikkelen van een eigentijdse vrijwilligerswerking belangrijk. De Erfgoedcel Waasland kan daar, samen met regionale en Vlaamse partners, een rol in spelen.

*Deze noden werden geformuleerd door het planningsteam van de Erfgoedcel Waasland. De resultaten van de bevragingen van het veld en de interne evaluatie van de werking waren hierbij de voornaamste informatiebronnen.*

## 4.3 BETREKKEN VAN DE CULTUREEL-ERFGOEDGEMEENSCHAPPEN IN DE WERKING

### *Betrokkenheid als traditie*

Van bij de opstart van de Erfgoedcel Waasland was er altijd veel aandacht voor het betrekken van de (Wase) cultureel-erfgoedgemeenschappen bij de werking. De Erfgoedcel staat tenslotte ten dienste van de sector.

- De betrokkenheid verloopt deels rechtstreeks, via het bestuursorgaan dat de stuurgroep is. Die bestaat uit politici en ambtenaren die de 10 Wase gemeenten vertegenwoordigen en deskundigen uit het (Wase) erfgoedveld.
- Werk- en projectgroepen hebben een ad hoc-karakter. Zij worden samengesteld met leden uit het brede (boven)lokale erfgoedveld en op basis van expertise voor een bepaald traject. Het kan gaan om professionelen, vrijwilligers uit het verenigingsleven of particulieren, afhankelijk van het traject. Voorbeelden: de werkgroep rond de Erfgoedbank Waasland, het kernteam rond Klingspoor, de werkgroep rond WOI...
- Naast deze structurele betrokkenheid van het Wase erfgoedveld zijn er dagelijkse contacten met (Wase) cultureel-erfgoedgemeenschappen in diverse vormen: overleg, projectwerking, het Wase erfgoedloket, (financiële) ondersteuning. Deze contacten, met een inbreng van onderuit, bepalen mee het gevoerde beleid.

Voor de Erfgoedcel Waasland blijft de nauwe betrokkenheid van cultureel-erfgoedgemeenschappen een essentiële slagader. Tegelijk leeft het besef dat er ruimte moet komen voor meer betrokkenheid van 'nieuwe' gemeenschappen.

### *Opmaak van de aanvraag: drie categorieën*

De Erfgoedcel Waasland houdt sinds haar ontstaan de veldtekening van Wase cultureel-erfgoedgemeenschappen actueel. Op basis daarvan werd voor de opmaak van deze aanvraag een participatieplan opgesteld. Er werden drie categorieën vastgelegd, die elk op hun manier werden betrokken.

Categorie 1: actoren die cruciaal zijn voor de werking van de Erfgoedcel Waasland:

- raad van bestuur van Interwaas met 15 gemeentelijke vertegenwoordigers (wv. 7 burgemeesters): de planning en uitwerking van de aanvraag werden op de raad van bestuur besproken;
- de 10 Wase stads- en gemeentebesturen, die via schepenen en ambtenaren vertegenwoordigd zijn in de stuurgroep en het planningsteam van de Erfgoedcel Waasland. De colleges van burgemeesters en schepenen en de gemeenteraden bekrachtigden de aanvraag;

- de stuurgroep van de Erfgoedcel Waasland: de planning en uitwerking van de aanvraag werd op elke vergadering besproken;
- een planningsteam was een klankbord voor de Erfgoedcel Waasland. Het bestond uit een vertegenwoordiger van elke gemeente, Erfpunt, de teamleden van de Erfgoedcel en de directeur van Interwaas;
- het team van de Erfgoedcel Waasland zelf;
- bovenlokale en regionale (erfgoed)spelers: er waren gesprekken met Erfpunt en SteM (Stedelijke Musea Sint-Niklaas). Zij maken ook deel uit van de stuurgroep van de Erfgoedcel Waasland. De Erfgoedcel Waasland maakt op haar beurt deel uit van het planningsteam van de IGS Cultuurtuin WAAS om tot een afstemming van beide aanvragen te komen.

Categorie 2: de (Wase) cultureel-erfgoedgemeenschappen die belangrijk zijn voor de werking van de Erfgoedcel Waasland:

- erkende musea, lokale musea en bezoekerscentra, andere CE-verenigingen, documentatiecentra, erfgoedbankpartners e.d. Zij zijn bevestigd op twee inspraakmomenten die samen met Erfpunt werden georganiseerd: Denktank Erfgoedcel Waasland en Erfpunt (25/10/2017) en het Waas erfgoedcafé (10/10/2019).
- de gemeentearchieven en het Rijksarchief Gent zijn bevestigd tijdens het Waas Archieven Overleg (3/10/2019)
- de Wase oudheid- en heemkundige kringen zijn bevestigd tijdens de bijeenkomst van de Wase heemkringen (16/12/2019).

Categorie 3: het brede (erfgoed)veld dat onrechtstreeks belang heeft bij een goede werking van de erfgoedsector: privéarchieven, de pers, zorginstellingen, bibliotheken, kerkbesturen, onderwijsinstellingen, toeristische diensten e.d. Hun stem werd gehoord tijdens initiatieven van de Erfgoedcel Waasland, zoals bevestigingen en evaluaties na vormingen, bijeenkomsten, uitwisseling van expertise binnen het Wase Erfgoedloket e.d.

## **4.4 DIENSTVERLENENDE ROL VOOR ACTOREN DIE BUITEN HET EIGEN GRONDGEBIED VALLEN**

De erfgoedcel biedt twee eigen projecten aan, aan actoren binnen en buiten het grondgebied. Daarnaast functioneert ze als uitleenpunt voor de Uitleendienst Erfgoed.

### *Kofferprojecten*

Twee kofferprojecten, die zijn ontwikkeld in 2015-2020, kunnen al ontleend worden door partners, al dan niet uit het Waasland: de Keuvelkoffers (zorgsector) en de Praatvaliezen (OKAN-onderwijs).

In 2015 werden, i.s.m. met de zorgsector en Wase erfgoedpartners, vijf Keuvelkoffers ontwikkeld. Ze zijn een inspiratiebron voor wie met ouderen in gesprek wil gaan: geriaters, therapeuten, animatoren, verzorgers of begeleiders in rusthuizen, woonzorgcentra, ziekenhuizen en dienstencentra. De Keuvelkoffers worden ook gebruikt door seniorenverenigingen, onderwijsinstellingen met een zorgopleiding, scholen die leerlingen en ouderen samenbrengen, lokale erfgoedverenigingen en cultuurambtenaren.

Samen met de erfgoedcel Land van Dendermonde en het OKAN-onderwijs ontwikkelde de erfgoedcel Praatvaliezen. Met het materiaal uit deze koffers, die zijn gebaseerd op de ervaring met de Keuvelkoffers, kunnen OKAN-klassen aan de slag om op een speelse manier Nederlands te leren. De uitleenbare valiezen zijn op maat van OKAN-leerlingen samengesteld.

### *Uitleendienst Erfgoed*

In 2018 sloot de erfgoedcel een overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschap voor het proefproject 'decentrale uitleendienst ter ondersteuning van erfgoedbeheerders'. Binnen dit proefproject werden afspraken gemaakt om instrumenten voor behoud en beheer via een digitaal registratiesysteem ter beschikking te stellen van de cultureel-erfgoedsector. De erfgoedcel werkt hiervoor samen met de erfgoedconsulenten: om te communiceren rond het aanbod, het materiaal te bewaren en de praktische afhandeling van de reservaties te verzorgen. Dat doet ze voor actoren binnen het werkingsgebied, maar ook daarbuiten.

Na een evaluatie in 2019 werd de overeenkomst verlengd tot 31/12/2020. In 2018, 2019 en het eerste kwartaal van 2020 ontleende de Erfgoedcel Waasland zes keer materiaal via de Uitleendienst Erfgoed: 4 keer binnen het Waasland, 2 keer daarbuiten (Mechelen en Assenede).

De erfgoedcel is kandidaat om in een volgend cultureel-erfgoedconvenant uitleenpunt te blijven voor de Uitleendienst Erfgoed. Samen met de erfgoedconsulenten bij FARO (voor inhoudelijke ondersteuning en advies) en de andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen (voor het bekendmaken van het aanbod) kan de erfgoedcel collectiebeheerders helpen bij het beschrijven en bewaren van hun cultureel-erfgoedcollecties.

## 5. EXPERTISE

### *Expertise bij de Erfgoedcel Waasland en Interwaas*

Teamleden bouwden expertise op op het vlak van: digitalisering en erfgoeddatabanken, publiekswerking en erfgoededucatie, erfgoedbeleid, vrijwilligerswerking, samenbrengen van en netwerken met actoren, transversale projecten... Deze expertise wordt verder ontwikkeld. Gedeeltelijk is ze verankerd in onderzoeken (bv. WODE), inventarissen en databanken.

Nieuwe expertises worden ontwikkeld op basis van de noden en met het oog op de dienstverlenende rol. Dit zijn de klemtonen:

- behoud en beheer: wordt uitgebreid op basis van de huidige kennis, nieuwe evoluties en de aanbevelingen van het geüpdatete WODE-onderzoek;
- digitalisering: deze expertise is de jongste jaren gegroeid, maar door de snelle technologische evolutie en de noden (collectiezorg, digitale presentatie) blijft dit urgent. Samenwerking met partners in Vlaanderen is een noodzaak;
- publiekswerking en participatie: ook deze expertise is sterk geëvolueerd. De erfgoedcel zal blijven experimenteren, innoveren en... ideeën 'stelen', ook om nieuwe publieksgroepen aan te spreken.

Ook bij Interwaas is er relevante expertise, zoals de afstemming met de IGS Cultuurtuin WAAS inzake communicatie, netwerken en projectwerking. Bij de cluster Ruimte zijn er projecten rond bv. de herbestemming van kerken. Met de cluster Duurzaamheid wordt samengewerkt rond een project 'Energie op het Wase platteland' en het facet 'duurzame energiewinning vroeger', wordt er expertise opgebouwd rond plattelandsontwikkeling (Leader-projecten) en kan er samen met EGTS Linieland van Waas en Hulst grensoverschrijdend gewerkt worden.

### *Expertise in het veld*

Het Wase cultureel-erfgoedveld beschikt over een waaier aan expertise rond erfgoed en cultureel-erfgoedwerkingen.

- Zo heeft elke collectiebeherende organisatie expertise rond de eigen collectie. Een tiental erfgoedspelers maakten in 2015 collectieafspraken en expertisedeling die nog gehonoreerd worden. Ook vanuit de erfgoedverenigingen komt de vraag naar afstemming en ondersteuning rond specifieke (deel)collecties.
- Bij de erfgoedverenigingen is er veel kennis over lokale geschiedenis en het erfgoed.

- Inzake behoud en beheer zit de uitgebreide expertise vooral bij professionele spelers: het regionaal erkende SteM in Sint-Niklaas, Erfgoedhuis Hof ter Welle in Beveren, het erkende Stadsmuseum Lokeren, Erfpunt (onroerenderfgoeddepot) en de archivarissen. Andere partners voor het versterken ervan zijn de erfgoedconsulenten bij het departement CJM en FARO. Onder meer de groepsaankoop Verpakkingsmateriaal van de Provincie Oost-Vlaanderen en de Uitleendienst Erfgoed van FARO maken het mogelijk om expertise over behoud en beheer verder uit te bouwen.
- Afgezien van professionele spelers, zoals het regionaal erkende SteM, het erkende Stadsmuseum Lokeren en Erfgoedhuis Hof ter Welle in Beveren, beperkt de publiekswerking zich vaak tot bekende vormen van presenteren en communiceren. Inzake nieuwe vormen van publiekswerking, participatie en het bereiken van specifieke groepen zit de knowhow vooral bij diezelfde professionele spelers.

### *Expertise buiten het Waasland*

De expertise wordt aangevuld en versterkt met die van andere (Oost-Vlaamse) erfgoedcellen en andere bovenlokale en Vlaamse actoren: FARO, departement CJM, WIE, Histories, Parcum, Meemoo, CAG, ETWIE, Vlaamse erfgoedbibliotheken, KADOC, Liberaal Archief, Amsab, Rijksarchief Gent enz.

### *Delen van expertise*

De expertise wordt binnen de erfgoedcel en het brede (Wase) cultureel-erfgoedveld opgebouwd en gedeeld door:

- vormingen, opleidingen, masterclasses te organiseren... De erfgoedcel volgt die of richt ze in;
- langetermijnplannen en geactualiseerde visies te ontwikkelen en te vertalen naar het veld;
- nieuwe methodieken en processen uit te werken, of bestaande te vertalen voor het veld;
- het Wase erfgoedloket, waar expertises in kaart worden gebracht om ze te delen met het veld;
- vormen van overleg die gefaciliteerd worden door de erfgoedcel of waar ze aan deelneemt.

## 6. BELEIDSPLAN

### 6.1 SYNTHESE VAN DE AANVRAAG

#### *Het beste van twee werelden*

Erfgoed kan voor onze samenleving een krachtige, verbindende factor zijn, een factor van trots. De Erfgoedcel Waasland maakt dat in haar werkingsgebied mee waar. Zij is sinds 15 jaar een centrale speler in de Wase erfgoedwerking en het bijbehorende beleid, nam al tal van rollen op zich en verwezenlijkte een groot aantal doelstellingen. Het komende, vierde cultureel-erfgoedconvenant is voor deze vaste waarde een kans om te bekrachtigen wat is gerealiseerd en nieuwe wegen in te slaan.

Samenwerken om de kracht van erfgoed waar te maken, een klassieke Wase sterkte, en collectiezorg als het begin van alles: het zijn blijvende werkpunten de komende jaren. Ze zijn nooit verworven. Tegelijk zoekt de Erfgoedcel Waasland aansluiting bij maatschappelijke ontwikkelingen waar erfgoed niet buiten staat: de ingrijpende digitalisering van onze leefwereld, inclusie in een samenleving die almaar diverser (in zeer brede zin) wordt, de participerende burger... Erfgoed moet uit zijn kot komen.

Daarom wordt bij elk van de doelen die de Erfgoedcel Waasland voor de periode 2021-2026 naar voren schuift, een nieuwe focus uitgelicht, naast 'de basis' waar de voorbije convenanten zorgvuldig aan is gewerkt. Het bestendigen van de basiswerking en het ingaan op de nieuwe noden en kansen die bij de voorbereiding van dit plan en het scannen van het erfgoedveld tot uiting kwamen: dat wordt de uitdaging voor de komende jaren. Daar zullen de middelen die we krijgen en die we zelf verwerven naartoe gaan. Vertaald in de drie werkwoorden van de visie wordt dat: verbinden, verruimen, versterken en vernieuwen.

#### *Het fundament*

Wat zijn de fundamenten waarop we kunnen bouwen? Het vertrouwen dat de Erfgoedcel Waasland in het veld geniet, de vele vormen van samenwerking-met-een-doel die zijn gegroeid en natuurlijk in de eerste plaats het zo diverse en rijke Wase erfgoed en al wie met facetten daarvan bezig is. Dat landschap is dankzij het (geactualiseerde) WODE-onderzoek voorbeeldig in kaart gebracht. Het is nu tijd om nog meer streekbrede verbindingen te leggen die iedereen sterker maken en om het erfgoed en zijn werking beter te laten aansluiten bij de diversiteit in onze samenleving. De visie op het 'typisch Wase erfgoed' moet worden verruimd, geactualiseerd, verbreed.

Inventariseren, borgen, bewaren, waarderen, onderzoeken: het blijft de kern van de erfgoedzaak, in de fysieke en meer en meer ook digitale wereld. De erfgoedcel zal de opgebouwde expertise ten dienste blijven

stellen van alle erfgoedactoren en -gemeenschappen, met respect voor ieders mogelijkheden en snelheid. De expertise wordt vernieuwd, aangevuld en up-to-date gehouden door over het Wase muurtje te kijken: (Oost-)Vlaamsbreed, internationaal ook.

### *Nieuwe wegen*

Nieuwe partners, erfgoedgemeenschappen, erfgoed, publieksgroepen... Het is de ambitie van de Erfgoedcel Waasland dat het Wase erfgoedlandschap er in 2026 anders zal uitzien: rijker, diverser, jonger ook. Zo leggen we een belangrijke klemtoon op de diverse perspectieven die mensen op erfgoed kunnen hebben. Dat maakt er mee de rijkdom van uit. Daarom is een intense publiekswerking naast collectiezorg een belangrijk doel, met ruimte voor experiment, innovatie, participatie en voor... witruinte. Niet alles is planbaar, gelukkig. De verwezenlijkingen worden daarbij niet vergeten: er worden nieuwe inzichten op losgelaten.

De digitaliseringstrein dendert intussen voort, na coronatijden misschien nog sneller dan ooit. Het is nu het moment om hem niet te missen. Daarom verruimt de erfgoedcel de digitale horizon voor het Wase erfgoed en zijn erfgoedgemeenschappen: digitalisering van wat er is, omgaan met digitaal erfgoed, dankzij digitale interactie nieuwe publieken bereiken... De kansen maar ook de uitdagingen zijn groot.

De wereld verandert, en het cultureel erfgoed verandert als vaste waarde mee. Het is de taak van de Erfgoedcel Waasland om die 'vastheid' en die verandering in het Waasland met elkaar in eenklank te brengen.

## **6.2 VOORTRAJECT EN SWOT**

### *De evaluatie door het departement*

Op 6 juni 2019 bracht het departement Cultuur, Jeugd en Media een plaatsbezoek. Dat leverde een erg positief evaluatierapport op van de werking. Prioritaire aandachtspunten zijn:

- start de evaluatiecyclus van het personeel opnieuw op;
- formuleer een heldere en realistische visie op de omgang met maatschappelijke en culturele diversiteit. Zo kunnen de huidige losstaande initiatieven sterker verankerd worden binnen de werking van het samenwerkingsverband;
- volg de evoluties van de voormalige provinciale databanken op met het oog op opportuniteiten.

*Cultureel-erfgoedconvenant 2015-2020: middelen, werkingsgebied, personeel en samenwerking*



Aan het begin van de derde cultureel-erfgoedconvenant werden de ambities uit het beleidsplan aangescherpt, op basis van de toegekende werkingssubsidies, en continueerde de erfgoedcel haar werking, ook nadat diverse personeelsleden andere horizons opzochten.

In het najaar 2016 trad de gemeente Zwijndrecht toe tot Interwaas, en dus tot de erfgoedcel. Vanaf 2017 telt het werkingsgebied hierdoor tien Wase steden en gemeenten, kwamen er ca. 19.000 inwoners bij en levert Zwijndrecht een bijdrage van 4175,16 euro.

Er was op diverse vlakken een toename van samenwerkingsvormen. Zo werkte de erfgoedcel voor projecten samen met andere sectoren, zoals onderwijs en welzijn. In het erfgoedveld zelf werd de samenwerking met Erfpunt geïntensiveerd: een gemeenschappelijke nieuwsbrief, gezamenlijke organisatie van de bijeenkomsten van de Wase heemkringen en de lancering van de Wase Erfgoedprijs.

#### *Veranderingen binnen Interwaas*

Op basis van haar strategisch plan 2013-2018 kwam Interwaas tot een meer piramidale personeelsstructuur, waarin een middenmanagement van clusterverantwoordelijken de directeur ondersteunt. De verantwoordelijkheden inzake algemeen beheer werden beter gespreid. In het nieuwe organogram is de erfgoedcel ondergebracht in de cluster 'Cultuur', samen met het intergemeentelijk samenwerkingsverband Cultuurtuin WAAS, dat in 2020 in het kader van het bovenlokaal cultuurdecreet werd opgericht en waarin de regionale werking rond openbare bibliotheken (Bibliowaas) is opgegaan. In de komende convenantsperiode worden de werkingen van de Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS verder geïntegreerd.

#### *De Wase evaluatie: een aanloop naar 2021-2026*

De erfgoedcel stelde zich in 2015-2020 open op voor de input van haar partners uit het Wase erfgoedveld: zowel informeel (gesprekken, vragen...) als meer gestructureerd (evaluatieformulieren, bijhouden van vragen...). Ze evalueerde en verbeterde haar werking permanent. De input van de verschillende categorieën partners werd ook meegenomen in het traject naar deze aanvraag, met de bijbehorende participatieve momenten (zie 'Betrekken van de cultureel-erfgoedgemeenschappen'). Dat vond zijn weerslag in de beperkte SWOT-analyse die deel uitmaakt van dit dossier.

In 2019 werd met het oog op dit beleidsplan een planningsteam opgericht met een vertegenwoordiger van elke stad of gemeente (cultuurambtenaar/archivaris/vrijtijdscoördinator), een vertegenwoordiger van Erfpunt, de directeur van Interwaas en het team van de erfgoedcel. Zij kwamen vanaf voorjaar 2019 maandelijks samen en bespraken en verwerkten alle input. Het planningsteam en ook de stuurgroep vervulde de SWOT-oefening.

Bij de evaluatie van de voorbije convenantsperiode en de twee brainstormmomenten was ook een gelegenheidsteam van experts (buitenstaanders en insiders) betrokken die het team van de erfgoedcel tijdens twee sessies versterkten: Gregory Vercauteren (FARO), Miek De Kepper (consulent Cultuurtuin WAAS), Toon Berckmoes (Idea Consult), Patrick De Rynck (redacteur), Carine Goossens (Gemeentearchief Beveren), Rik Van Daele (stad Sint-Niklaas) en Sophie Vermeire (gemeente Temse).

## 6.3 SWOT-ANALYSE

De omgevingsanalyse, de in kaart gebrachte noden, de inbreng van de erfgoedgemeenschappen en het afgelegde voortraject brengen ons tot een (uiterst beknopte) analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de erfgoedcel en haar werking.

### *Sterktes*

- De traditie van samenwerking is een grote kracht van het Waasland én de erfgoedcel: met en tussen de Wase erfgoedactoren en cultureel-erfgoedgemeenschappen, de gemeenten (cultuur, vrije tijd), regionale partners (Erfpunt, STeM en Toerisme Waasland), andere erfgoedcellen en landelijke dienstverleners, de Odisee-lerarenopleiding...
- De erfgoedcel actualiseerde door de update van het WODE-onderzoek de uitdagingen voor de Wase collectiezorg.
- De erfgoedcel heeft een structurele en ook projectmatige betrokkenheid van het Wase erfgoedveld en andere stakeholders bij haar werking opgebouwd. Zij is een 'vaste waarde'.
- De werking van de erfgoedcel steunt op betrokken medewerkers en een stuurgroep met veel ervaring en expertise. De groep is een afspiegeling van het huidige erfgoedveld en waarborgt mee de continuïteit.
- De erfgoedcel bouwde een sterk vrijwilligersbeleid met de bijbehorende werking uit.

### *Zwaktes*

- Het erfgoed, de erfgoedcel (en de erfgoedactoren) zijn in het Waasland nog te weinig bekend en zichtbaar buiten het bredere erfgoedveld en 'in het straatbeeld'.
- Initiatieven en de expertise binnen het team rond thema's als digitalisering, behoud en beheer en diversiteit zijn nog onvoldoende verankerd.
- De Wase erfgoedwerking heeft nood aan verruiming, verjonging en vernieuwing, ook in haar thema's.
- Het team, de diverse overleggroepen en het huidige erfgoedveld en -publiek zijn geen voldoende weerspiegeling van de diversiteit in de samenleving.
- Door de geaccumuleerde structurele werking van de erfgoedcel en decretale verplichtingen is het met de huidige bezetting en middelen vaak onmogelijk om nieuwe opportuniteiten te benutten.

- Het vertrek van personeelsleden heeft, in combinatie met de beperktheid van het team, de continuïteit van de werking verzwakt.
- In 2015 gemaakte collectieafspraken kregen vanuit de erfgoedcel onvoldoende opvolging.

### *Kansen*

- Cultuurtuin WAAS, dat met de erfgoedcel is geclusterd binnen Interwaas, biedt kansen voor wederzijdse versterking op zakelijk, organisatorisch en vooral ook strategisch vlak (deels gedeelde doelstellingen).
- De participatie van de tien Wase steden en gemeenten in regionale werkingen, zoals de erfgoedcel, Erfpunt en Cultuurtuin WAAS, biedt kansen voor één beleidsruimte rond alle vormen van erfgoed én cultuur. Dat verruimt de blik en de horizon.
- De grote rijkdom aan erfgoedcollecties en de verhuisbewegingen van collecties bieden volop mogelijkheden voor een regionaal geregisseerde collectiezorg.
- De ligging aan de grens met Nederland biedt kansen om (bestaande en nieuwe) grensoverschrijdende samenwerkingsvormen te blijven opzetten.
- De bestaande en mogelijke initiatieven met sectoren zoals onderwijs, welzijn, cultuur en toerisme, bieden kansen om transversale vormen van samenwerking te verdiepen en het draagvlak voor en de zichtbaarheid van cultureel erfgoed te vergroten.
- Het delen van expertise en meer samenwerking op regionaal en Vlaams niveau kunnen de noden aan digitaliseringsinitiatieven mee invullen.

### *Bedreigingen*

- Een verdere daling van de werkingssubsidies voor de erfgoedcel kan de tendens naar onzekerheid versterken en houdt een bedreiging in voor het experimenteren, innoveren en het creëren van witruimte.
- Nog meer personeelsverloop kan de continuïteit van de werking in gevaar brengen.
- Door te weinig instroom van nieuwe vrijwilligers in het Wase erfgoedveld staat de werking van verenigingen onder druk.
- Het is moeilijk om met een klein team te blijven voldoen aan de toenemende vragen naar ondersteuning vanuit het veld en tegelijk vernieuwend te zijn.

## 6.4 SAMENWERKING

**Indien één of meerdere collectiebeherende organisaties de dienstverlenende rol mee uitvoeren: gelieve hier te vermelden welke organisaties dit zijn en welke taken zij opnemen.**

In het Waasland zal geen collectiebeherende organisatie de dienstverlenende rol mee uitvoeren.

**Indien een deel van de werkingssubsidie zal overgemaakt worden aan één of meer collectiebeherende organisaties die de dienstverlenende rol mee uitvoeren: gelieve hier de overeenkomst(en) op te laden waarin de voorwaarden beschreven staan waaronder dit gebeurt (max. 2 MB).**

In het Waasland zal geen werkingssubsidie overgemaakt worden aan collectiebeherende organisaties die mee de dienstverlenende rol uitvoeren.

**Beschrijf de samenwerking en netwerking met relevante partners (andere dan in de vorige vraag)**

De erfgoedcel werkt uiteraard samen met cultureel-erfgoedactoren (zie elders). We vermelden apart het SteM, het regionaal erkende museum dat de geschiedenis van het Waasland brengt. Tot nu verliepen de samenwerkingen ad hoc. In de toekomst kan dat structureler worden (publiekswerking, depotbeleid en communicatie).

De erfgoedcel werkt samen met partners buiten het cultureel-erfgoedveld. Deze regionale spelers zijn/blijven/worden partners:

- IGS Cultuurtuin WAAS wordt de bevoorrechte partner. Er wordt ingezet op het Waasland als één – mentale en beleidsmatige – culturele ruimte waarin Cultuurtuin WAAS, Erfgoedcel Waasland en Erfpunt samenwerken. Cultuurregio en Erfgoedcel Waasland clusteren en versterken hun werking zakelijk, organisatorisch en strategisch. Het planningsteam van Cultuurtuin WAAS bestaat, behalve uit de erfgoedcel, uit cultuurambtenaren, cultuur- en gemeenschapscentra, bibliotheken, Vormingplus Waas en Dender en Erfpunt.
- Erfpunt is het als I.O.E.D. erkende Wase aanspreekpunt voor onroerenderfgoedzorg. Zij zetten het werk van de Archeologische Dienst Waasland voort, opgericht binnen Interwaas. Erfpunt heeft een restauratieatelier, onroerenderfgoeddepot en 'veldteam'. De erfgoedcel werkt al samen met Erfpunt aan een digitale nieuwsbrief, bijeenkomsten van heemkringen en de Wase Erfgoedprijs. In de toekomst zullen de erfgoedcel en Erfpunt intensiever samen werken aan gemeenschappelijke doelen.

- Toerisme Waasland speelt een sleutelrol in het maken en verspreiden van toeristische producten. De erfgoedcel wil met TW een (niet-)Waas publiek verleiden met het Wase erfgoed.
- Binnen Interwaas zijn de clusters Ruimte, Duurzaamheid en Werk en Welzijn potentiële samenwerkingspartners en -domeinen.
- In de grensoverschrijdende samenwerking van Interwaas met Europees gefinancierde projecten als LEADER en EGTS, vindt de Wase erfgoedwerking aanknopingspunten.
- Grensoverschrijdend is de Vlaams-Nederlandse samenwerking voor de erkenning van de Scheldedelta als UNESCO Global Geopark. De erfgoedcel neemt deel aan het partnerberaad. Interwaas is medeondertekenaar van de intentieverklaring (29/11/2019). O.l.v. Regionaal Landschap Schelde-Durme werkt de erfgoedcel met andere partners aan het verzamelen van (erfgoed)thema's m.b.t. de Schelderegio die de aantrekkingskracht van het gebied zullen verrijken.
- Het Waasland wordt gekenmerkt door een ruim onderwijsaanbod: lager, secundair en hogescholen, OKAN- en volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs. Kinderen en jongeren zijn een belangrijk erfgoedpubliek.
- Belendende sectoren zijn: de sociaal-culturele sector, de kunsten, de welzijnssector, jeugd- en sportverenigingen, het bedrijfsleven ...

Buiten het Waasland werkt de Erfgoedcel Waasland samen met:

- de andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen. Er bestaat een vruchtbare samenwerking binnen een overlegplatform (OVEO). De komende jaren wordt die geïntensiveerd: erfgoeddatabanken, kennisdeling, de uitwisseling van 'good practices', een gemeenschappelijk vormingsaanbod.
- de erfgoedcellen Leie-Schelde, Noorderkempen, Kempens Karakter en Meetjesland. De vijf zetten straks het partnerschap voort rond de Collective Acces-databanken en Pawtucket-websites.
- de Erfgoedcel Land van Dendermonde: het uitlenen van de Praatvaliezen aan het OKAN-onderwijs wordt voortgezet.
- de Erfgoedcel Viersprong en de erfgoedconsulenten van FARO voor de Uitleendienst Erfgoed. Ook na 2020 wil de erfgoedcel de rol van uitleenpunt blijven opnemen.

De erfgoedcel blijft netwerken met landelijke spelers in het erfgoedveld. Zo zal zij de ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschap via het Cultureel-erfgoeddecreet bij het Wase erfgoedveld bekendmaken en actoren ernaartoe leiden. Daarnaast is er de samenwerking met FARO en met landelijke dienstverleners: Meemoo (digitale erfgoedcollecties), Vlaamse Erfgoedbibliotheken (Abraham 2020), Parcum (religieuze collecties), WIE (Werkplaats immaterieel erfgoed), CAG (landbouwcollecties), Histories (diverse vormingen)...

## 6.5 DOELSTELLINGEN

### *Samen voor Wase erfgoedtrots*

#### **Strategische doelstelling**

De Erfgoedcel Waasland versterkt door streekbrede samenwerking de Wase erfgoedtrots. Dat doet ze door de bestaande vormen van samenwerking en netwerking te verdichten en verruimen: tussen en met Wase erfgoedgemeenschappen, met andere erfgoed- en cultuurpartners en met partners buiten de erfgoed- en cultuursector.

#### **Operationele doelstelling 1.1**

De Erfgoedcel Waasland blijft kennisdeling en de opbouw en uitwisseling van expertise bevorderen en coördineren. Ze promoot ook de vele informele ontmoetingen en contacten in de brede erfgoedsector in de streek.

#### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland onderzoekt samen met de andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen de mogelijkheden voor het oprichten van een 'erfgoedacademie', een structureel platform voor een gedeeld aanbod en voor netwerking. Zij stemmen in elk geval hun vormingsaanbod op elkaar af en stellen het voor elkaar open. Er wordt ook afgestemd met Vlaamse organisaties.
- De Erfgoedcel Waasland organiseert samen met de andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen en relevante organisaties uit de bovenbouw gezamenlijke trefdagen voor de erfgoedactoren. Daarop staat expertisedeling centraal. Uitgangspunt zijn de gedetecteerde gemeenschappelijke noden in het erfgoedveld.

#### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland organiseert, samen met Erfpunt, jaarlijks minstens één bijeenkomst met en voor alle Wase heemkringen.
- De Erfgoedcel Waasland participeert als een actieve partner aan het Waas Archieven Overleg, dat minstens halfjaarlijks samenkomt.
- Dankzij regelmatige bevragingen van het Wase erfgoedveld door de Erfgoedcel Waasland, op diverse schalen, komen de actuele noden van de actoren in beeld. Dat overzicht dient mee als basis voor nieuwe initiatieven.
- De Erfgoedcel Waasland ondersteunt niet-professionele organisaties en particulieren met eigen middelen bij hun erfgoedwerking, -projecten en -publicaties.

### Indicatoren

- De vormingsinitiatieven en de evaluatie ervan brachten (nieuwe) actuele noden van de Wase erfgoedgemeenschappen in beeld en speelden erop in.
- De mate van tevredenheid bij de erfgoedactoren in het Waasland over het aanbod inzake kennisdeling en netwerking, en inzake de uitbouw van expertise.
- De mate van tevredenheid bij de erfgoedactoren in het Waasland over de steun van de Erfgoedcel Waasland bij vormingsinitiatieven.
- Het gebruik van de nieuw verworven kennis door erfgoedactoren.
- In 2021 evalueert en verbetert de Erfgoedcel Waasland haar subsidiereglementen.

### Partners

- Wase heemkringen
- Andere Wase erfgoedactoren
- Waas Archieven Overleg
- Erfpunt
- (Oost-)Vlaamse erfgoedcellen
- Landelijke dienstverleners
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
- Herita

### Mensen en middelen

OD 1.1	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000
Mensen	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

### Financiële ondersteuning lokale actoren (uit eigen middelen)

	Aanvraag	Aanpassing
Mensen	0,05 VTE / per jaar	0,05 VTE / per jaar
Middelen	€ 27000 / per jaar	€ 27000 / per jaar

### Operationele doelstelling 1.2

De Erfgoedcel Waasland verdicht de bestaande samenwerking en netwerking met andere dan cultureel-erfgoedpartners in de streek. Doel: een bredere bekendmaking en betrokkenheid creëren bij de (tal)rijke troeven die het Wase erfgoed en de erfgoedwerking te bieden hebben.



#### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland werkt met Erfpunt samen om het Wase cultureel erfgoed te integreren in gezamenlijke doelstellingen en acties die aansluiten bij dit beleidsplan.

#### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland reikt mogelijkheden aan die cultureel erfgoed biedt voor de werking/de programma's van geprefereerde partners: cultuur, welzijn, jeugd, onderwijs...
- De Erfgoedcel Waasland blijft lid van de algemene vergadering van Toerisme Waasland en verdicht de samenwerking door te streven naar gezamenlijke doelstellingen en acties.

#### *Indicatoren*

- De ontwikkeling en de realisatie van gemeenschappelijke doelstellingen en acties met Erfpunt.
- De integratie van (vormen van) cultureel erfgoed bij partners uit de sectoren cultuur, welzijn, jeugd, onderwijs, toerisme en eventuele andere domeinen.

#### *Partners*

- Erfpunt
- Toerisme Waasland
- De Wase cultuursector: cultuur-, gemeenschaps- en gemeenschapscentra, openbare bibliotheken
- De Wase jeugdsector
- Wase onderwijsinstellingen
- Vormingplus Waas en Dender
- Regionaal Landschap Schelde en Durme
- LEADER
- Wase zorgverenigingen en -organisaties, zoals de Woonzorgcentra, Zorgpunt Waasland ...

#### *Mensen en middelen*

OD 1.2	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Mensen	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

#### **Operationele doelstelling 1.3**

De Erfgoedcel Waasland verruimt haar samenwerking en netwerking met nieuwe Wase partners, waaronder in de eerste plaats Cultuurtuin WAAS. Doel is het stimuleren van een erfgoedreflex en een bredere publieksbetrokkenheid bij de erfgoedwerking in het Waasland.

### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland werkt samen met Cultuurtuin WAAS om het Wase erfgoed te integreren in gezamenlijke doelstellingen en acties die aansluiten bij dit beleidsplan.

### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland richt tweejaarlijks een Erfgoedontmoeting in i.s.m. steden en gemeenten en nieuwe partners. Doel: samenwerking tussen de Wase erfgoedgemeenschappen en de externe partners opstarten en verdiepen.

### *Indicatoren*

- De mate van de realisatie van gemeenschappelijke doelstellingen en acties van de Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS, en ook van andere regionale partners (bestaande en nieuwe).
- De organisatie van de Erfgoedontmoetingen en de betrokkenheid van en samenwerking met nieuwe partners.

### *Partners*

- Het Wase erfgoedveld
- Cultuurtuin WAAS
- Wase cultuur-, gemeenschaps- en ontmoetingscentra, openbare bibliotheken
- Sociaal-culturele sector
- Kunstensector
- Creatieve economie
- Bedrijfssector

### *Mensen en middelen*

OD 1.3	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 2500	€ 2500	€ 2500	€ 2500	€ 2500	€ 2500
Mensen	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

### **Operationele doelstelling 1.4**

De Erfgoedcel Waasland zet, samen met erfgoedgemeenschappen, de vormen van samenwerking en netwerking met erfgoedpartners buiten het Waasland voort en gaat er nieuwe aan. Doel is consequent het realiseren van de eigen doelstellingen en de verruiming van de impact van de werking.

### *Nieuwe focus*

- In samenspraak met Regionaal Landschap Schelde en Durme bepaalt de Erfgoedcel Waasland mee de 'erfgoedlijnen' voor de Schelderegio (in het kader van het Unesco Global Geopark Schelde Delta).
- De Erfgoedcel Waasland benut kansen om nog meer grensoverschrijdend te werken, onder meer met partners uit Zeeland en met internationale partners die bv. rond Sint-Maarten, Sint-Nicolaas, het Reynaertverhaal enz. werken.
- De Erfgoedcel Waasland deelt en promoot bij de Wase erfgoedactoren zo veel mogelijk het aanbod van de andere (Oost-)Vlaamse erfgoedcellen.

### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland blijft de collega-groepen COP Beleid en Digi opvolgen (= structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen).
- De Erfgoedcel Waasland participeert aan de jaarlijkse themadag van de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen.
- De Erfgoedcel Waasland deelt in een regelmatig overleg (OVEO) kennis, expertise en 'good practices' met de Oost-Vlaamse erfgoedcellen.
- De Erfgoedcel Waasland begeleidt Wase organisaties en particulieren bij hun aanvraag voor erfgoedsubsidies op Vlaams of Europees niveau.
- Interwaas en de Erfgoedcel Waasland neemt deel aan de partnerraad van het Unesco Global Geopark Schelde Delta.

### *Indicatoren*

- Kennis, expertise, innovatie en acties van andere (Oost-)Vlaamse erfgoedcellen worden opgepikt in de werking van de Erfgoedcel Waasland, en omgekeerd.
- De input van de Erfgoedcel Waasland in het Unescoproject Global Geopark Schelde Delta is zichtbaar.
- Erfgoedactoren zijn door de Erfgoedcel Waasland bijgestaan bij hun subsidieaanvragen op de diverse beleidsniveaus.
- Er zijn tastbare vormen van grensoverschrijdende samenwerking met partners uit Zeeland en met partners die die bv. rond Sint-Maarten, Sint-Nicolaas of Reynaert de vos enz. werken.

### *Partners*

- Oost-Vlaamse erfgoedcellen
- Vlaamse erfgoedcellen
- Landelijke dienstverleners
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed

- Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking 'Linieland van Waas en Hulst' (EGTS)
- Regionaal Landschap Schelde en Durme
- Partnerraad Unesco Global Geopark Schelde Delta
- Internationale partners

#### *Mensen en middelen*

OD 1.5	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
Mensen	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

### ***Een duurzame toekomst voor het Wase erfgoed***

#### **Strategische doelstelling**

De Erfgoedcel Waasland bouwt verder aan een duurzame toekomst voor het diverse Wase cultureel erfgoed. Dat doet ze op basis van een breed gedeelde, overkoepelende visie op het Wase landschap van erfgoed(collecties) en de zorg daarvoor. Ze versterkt de erfgoedgemeenschappen bij het up-to-date inventariseren, onderzoeken, waarderen, borgen en bewaren van erfgoed(collecties). Visievorming en praktijk wisselwerken hier permanent met elkaar.

#### **Operationele doelstelling 2.1**

De Erfgoedcel Waasland stimuleert en motiveert de erfgoedactoren bij de ontwikkeling van een geactualiseerde visie op en omgang met collectiezorg. Dat doet ze op grond van de aanbevelingen in het in 2020 geactualiseerde en voor Vlaanderen door zijn omvang nog altijd unieke WODE-onderzoek. WODE staat voor Wetenschappelijk Onderzoek Deelcollecties Erfgoed.

#### *Nieuwe focus*

- Erfgoedcel Waasland werkt een ondersteuningsbeleid uit om de aanbevelingen uit het WODE-onderzoek 2020 samen met de Wase erfgoedactoren in de praktijk om te zetten, bv. door het inrichten van masterclasses en de kennismaking met 'good practices'.
- Samen met het steunpunt en regionale (cultureel- en onroerend)erfgoedpartners tekent de Erfgoedcel Waasland een Waas depotbeleid uit, met bewaring in situ als prioritaire optie.

#### *De basis*

- Samen met het steunpunt, andere landelijke dienstverleners en Wase erfgoedgemeenschappen bouwt de Erfgoedcel Waasland expertise over collectiezorg op en deelt ze die in het Waasland.

- De Erfgoedcel Waasland is kandidaat om een uitleenpunt van de Uitleendienst Erfgoed te blijven en zet het beschikbare materiaal in als onderdeel van haar ondersteuningsbeleid.

#### *Indicatoren*

- Aanbevelingen uit het geactualiseerde WODE-onderzoek (2020) en expertise uit Vlaanderen zijn omgezet in de praktijk van de collectiezorg.
- De Uitleendienst Erfgoed zette haar werk voort.
- De mogelijkheden voor het uittekenen van een Waas depotbeleid zijn onderzocht.

#### *Partners*

- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
- Landelijke dienstverleners
- (Nieuwe) Wase erfgoedgemeenschappen
- Erfpunt
- SteM Sint-Niklaas

#### *Mensen en middelen*

OD 2.1	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 5700	€ 1700	€ 1700	€ 1700	€ 1700	€ 1700
Mensen	0,25 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

### **Operationele doelstelling 2.2**

De Erfgoedcel Waasland inspireert en motiveert de erfgoedactoren om een sterkte te maken van de vele streekverbanden in de aanwezige collecties.

#### *Nieuwe focus*

- Wase collectiebeheerders ontwikkelen, onder impuls van de Erfgoedcel Waasland, een gezamenlijke visie op het waarderingsbeleid.
- Samen met de erfgoedactoren zoekt de Erfgoedcel Waasland gemeenschappelijke Wase erfgoedlijnen die de streek en collecties typeren.
- De Erfgoedcel Waasland is een partner in streekbrede onderzoeken naar het Wase erfgoed, de collecties en historische thema's. Zij stimuleert wetenschappelijk onderzoek door Vlaamse universiteiten en hogescholen.

#### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland onderzoekt de mogelijkheid om vergelijkbare collectieafspraken uit te breiden naar andere Wase erfgoedactoren.

#### *Indicatoren*

- Afspraken rond collectie(vorming) zijn onder impuls van de Erfgoedcel Waasland onderzocht en afgetoetst.
- Idem voor een Wase visie op het waarderingsbeleid.
- De Erfgoedcel Waasland capteerde in het erfgoedveld voorstellen en pistes voor wetenschappelijk onderzoek. Universiteiten en hogescholen werden gecontacteerd en geïnspireerd om Wase erfgoedthema's te onderzoeken.

#### *Partners*

- Wase collectiebeheerders
- SteM Sint-Niklaas
- Erfpunt
- Vlaamse universiteiten en hogescholen
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed

#### *Mensen en middelen*

OD 2.2	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 11000	€ 500	€ 6000	€ 500	€ 500	€ 500
Mensen	0,25 VTE	0,20 VTE	0,25 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE

### **Operationele doelstelling 2.3**

De Erfgoedcel Waasland zet in op de inventarisering, waardering en bewaring van het religieus erfgoed in de streek en op visievorming hierover, samen met de betrokkenen, de sector van het onroerend erfgoed en de gemeenten.

#### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland streeft ernaar om met een multidisciplinair team begeleidingstrajecten op te zetten die kerk- en lokale besturen ondersteunen.

### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland brengt het publiek en privaat religieus erfgoed van kerkfabrieken en kloostergemeenschappen in het Waasland verder in kaart. Dat doet ze samen met de gemeenten en met Erfpunt.
- Specifiek voor het publiek (rooms-katholiek) religieus erfgoed blijft de Erfgoedcel Waasland in begeleiding-op-maat voorzien om dit erfgoed te inventariseren, te registreren en in Erfgoedinzicht in te voeren.
- De Erfgoedcel Waasland zet een ondersteuningsbeleid uit met netwerkmomenten, opleidingen en vormingen om Wase religieuze gemeenschappen te helpen in de omgang met hun erfgoed.

### *Indicatoren*

- Er is een geactualiseerde 'kaart' van religieuze gemeenschappen, gebedshuizen en collecties in het Waasland. Die beperkt zich niet tot het rooms-katholieke erfgoed.
- De betrokken actoren kregen de kans om kennis en expertise op te doen dankzij initiatieven van de Erfgoedcel Waasland.
- Ongeveer de helft van de kerken is door de Erfgoedcel Waasland geholpen bij hun inventariserings- en waarderingswerk.

### *Partners*

- Wase religieuze gemeenschappen in hun diverse gedaanten (kerkfabrieken, kloosterordes, verenigingen, formele en informele organisaties...)
- Lokale besturen
- Erfpunt
- Interwaas: Cluster Ruimte en Duurzaamheid
- Parcum

### *Mensen en middelen*

OD 2.3	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 5700	€ 5700	€ 3200	€ 5700	€ 1200	€ 1200
Mensen	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,25 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE

### **Operationele doelstelling 2.4**

De Erfgoedcel Waasland ondersteunt het borgen van verbindend immaterieel cultureel erfgoed, zowel erfgoed waar ze al rond (samen)werkte als wat tot nu toe onder de radar bleef.

### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland scant samen met de Wase erfgoedgemeenschappen het immaterieel cultureel erfgoed van het Waasland, ook van (nieuwe) erfgoedgemeenschappen die tot nu toe niet systematisch gekend en ondersteund worden. ('Ongekend' erfgoed vinden we onder meer in de sfeer van gemoderniseerde ambachten, het maken van traditionele producten, bevolkingsgroepen met een andere etnische achtergrond...)
- Samen met Werkplaats Immaterieel Erfgoed gaat de Erfgoedcel Waasland op zoek naar meer digitale uitwisseling met [www.immaterieelerfgoed.be](http://www.immaterieelerfgoed.be) en de eigen databank en website, via opendatasystemen zoals Wikimedia/Wikidata.
- Samen met de Wase erfgoedgemeenschappen en Toerisme Waasland zet de Erfgoedcel Waasland het Wase ICE in om het toeristisch potentieel van het Waasland te vergroten.

### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland blijft inzetten op de Wase taal, met haar auteurs, verhalen en dialecten. Dat doet ze door bv. met de vzw Variaties en met vrijwilligers Wase dialectboeken te digitaliseren en dialectprojecten te organiseren.
- De Erfgoedcel Waasland ondersteunt ICE-gemeenschappen bij het borgen van hun erfgoed, samen met Werkplaats Immaterieel Erfgoed en andere partners.
- De Erfgoedcel Waasland blijft, op vraag van Wase erfgoedgemeenschappen, ondersteuning bieden bij aanvragen voor opname in de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Ze stimuleert erfgoedgemeenschappen om zo'n opname te ambiëren.
- Het uitlenen van opnameapparatuur aan het Wase (ICE-)erfgoedveld wordt voortgezet.

### *Indicatoren*

- De (ook digitale) zichtbaarheid van het Wase ICE is onder impuls van de Erfgoedcel Waasland toegenomen, net als de diversiteit ervan, onder meer dankzij de samenwerking met Toerisme Waasland en met Werkplaats Immaterieel Erfgoed.
- De Erfgoedcel Waasland nam initiatieven om ICE te helpen borgen.
- Er is Waas ICE (met de bijbehorende erfgoedgemeenschappen) boven water gekomen dat tot nu toe niet/nauwelijks gekend is.
- De doorstroming van data binnen de erfgoedsector is bevorderd.

### *Partners*

- Wase erfgoedgemeenschappen
- Intergemeentelijk project Het land van Reynaert
- Reynaertgenootschap
- Toerisme Waasland



- vzw Variaties
- Werkplaats immaterieel erfgoed

#### *Mensen en middelen*

OD 2.4	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 900	€ 900	€ 900	€ 900	€ 900	€ 900
Mensen	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

### ***Naar een eigentijdse publiekswerking***

#### **Strategische doelstelling**

De Erfgoedcel Waasland inspireert erfgoedgemeenschappen in de streek bij het opzetten van een eigentijdse publiekswerking: structureel en participatief, en met een brede waaier aan perspectieven. Dat doet ze door zelf te innoveren en te experimenteren, en door erfgoedgemeenschappen hiervoor te motiveren en te ondersteunen.

#### **Operationele doelstelling 3.1**

Structureel: de Erfgoedcel Waasland ontwikkelt, capteert en verspreidt in de erfgoedsector eigentijdse en innoverende expertise, methodieken en kennis op het vlak van publiekswerking. Dat doet ze door streekbrede vormingsactiviteiten op te zetten, door vernieuwing te ondersteunen en zelf te experimenteren, en door actief nog-niet-bereikte publieksgroepen op te zoeken en te helpen opzoeken.

#### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland tekent een streekbreed vormingsbeleid voor de Wase erfgoedgemeenschappen uit rond innovatieve publiekswerking.
- Met 'good practices, calls en pilots' stimuleert de Erfgoedcel Waasland de vernieuwende publiekswerking bij Wase erfgoedgemeenschappen. Hiervoor put ze inspiratie uit methodieken van elders in het eigen domein en in andere domeinen.

#### *De basis*

- Samen met de lokale diensten Vrije Tijd en Cultuur blijft de Erfgoedcel Waasland in andere domeinen (erfgoed)actoren opzoeken die een cultureel-erfgoedwerking (kunnen) hebben maar nog niet systematisch bereikt worden. in de zorg voor hun erfgoed: sport- en jeugdverenigingen, socio-culturele verenigingen, kunstverenigingen, dorps- en buurtcomités en andere 'communities'...

### *Indicatoren*

- De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks één vormingsmoment rond innovatieve publiekswerking in de cultureel-erfgoedsector.
- De publiekswerking rond erfgoed in het Waasland is dankzij initiatieven van de Erfgoedcel Waasland verruimd. Ook erfgoedgemeenschappen die tot nu toe niet werden bereikt/aangesproken 'doen aan erfgoed'.
- De Erfgoedcel Waasland werkte mee aan de vernieuwing en verruiming van het begrip 'erfgoedvrijwilliger'.
- De noden in het Wase erfgoedveld wat publiekswerking betreft zijn gedetecteerd.

### *Partners*

- Wase erfgoedgemeenschappen
- Nieuwe gemeenschappen en (erfgoed)communities
- Lokale diensten Vrije Tijd en Cultuur
- Histories
- (Nieuwe) partners uit de kunsten, cultuur, jeugd, welzijn, onderwijs, toerisme ...

### *Mensen en middelen*

OD 3.1	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Mensen	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE

### **Operationele doelstelling 3.2**

Participatief: de Erfgoedcel Waasland ondersteunt participatieve erfgoedprojecten die uitgaan van wat er in de streek leeft.

### *Nieuwe focus*

- Er wordt expertise rond eigentijdse participatievormen ontwikkeld, gedeeld en ingezet bij trajecten op maat voor de Wase erfgoedgemeenschappen. Dat doet de Erfgoedcel Waasland samen met Cultuurtuin WAAS en met Erfpunt.
- De Erfgoedcel Waasland ondersteunt Wase erfgoedgemeenschappen bij het concreet implementeren van eigentijdse participatievormen, onder meer bij waarderingstrajecten van collecties.

### *Indicatoren*

- Bij de Erfgoedcel Waasland is expertise rond eigentijdse participatie bij/aan erfgoedprojecten ontwikkeld, gedeeld en op Waas niveau 'vertaald'.

- Er is structureel samengewerkt rond participatieve publiekswerking met Cultuurtuin WAAS en Erfpunt.
- De Erfgoedcel Waasland heeft een aantal erfgoedgemeenschappen ondersteund bij participatieve trajecten, bv. rond waardering.

#### *Partners*

- Cultuurtuin WAAS
- Erfpunt
- Vormingplus Waas en Dender
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
- Landelijke dienstverleners

#### *Mensen en middelen*

OD 3.2	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 1200	€ 1200	€ 1200	€ 1200	€ 700	€ 700
Mensen	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE

### **Operationele doelstelling 3.3**

Waaier aan perspectieven: de Erfgoedcel Waasland promoot de idee dat mensen vanuit heel diverse perspectieven naar cultureel erfgoed kijken en ermee omgaan, en past dat uitgangspunt zelf toe.

#### *Nieuwe focus*

- Samen met Cultuurtuin WAAS zet de Erfgoedcel Waasland in op kinderen en jongeren zodat zij aan cultuur en erfgoed kunnen deelnemen, op school en in familieverband. Jongeren zitten in 'the driver's seat' bij de ontwikkeling van gelaagde en streekbrede jongerenprojecten.
- Bij initiatieven die maatschappelijk een brede weerklink hebben, zoals herdenkingen, tradities, festiviteiten en andere gebruiken, maakt de Erfgoedcel Waasland de verbinding tussen diverse perspectieven op erfgoed.
- Na een proeftraject verankert de Erfgoedcel Waasland 'Buurten met erfgoed' door jaarlijks een traject met het lager of secundair onderwijs op te zetten.

#### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland zet in de eigen publiekswerking meerstemmigheid en inclusie centraal. Dat doet ze door extra in te zetten op etnisch-culturele diversiteit, mensen in armoede en de 'generatie van de verzilvering'.
- Op basis van de evaluatie van de Keuvelkoffers en Praatvaliezen zoekt de Erfgoedcel Waasland met nieuwe doelgroepen naar nieuwe thema's of invullingen voor de koffers, die aansluiten bij hun kijk op erfgoed.

### *Indicatoren*

- Verschillende vormen van ‘toetsen’ (diversiteitstoets, armoedetoets, generatietoets ...) stellen de Erfgoedcel Waasland in staat om de graad van inclusie van erfgoedprojecten en -initiatieven te meten.
- De Erfgoedcel Waasland maakte er in haar werking een erezaak van om diverse perspectieven met elkaar te verbinden.
- Jongeren namen de leiding bij een aantal erfgoedprojecten waar de Erfgoedcel Waasland bij betrokken is.
- De combinatie van participatie en multiperspectivisme in het werken met cultureel erfgoed heeft geleid tot het werken met nieuwe thema's, die ook nieuwe doelgroepen kunnen aanspreken.

### *Partners*

- Wase erfgoedgemeenschappen
- Cultuurtuin WAAS
- Vormingplus Waas en Dender
- FARO, Vlaamse steunpunt voor cultureel erfgoed

### *Mensen en middelen*

OD 3.3	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 6200	€ 5200	€ 5200	€ 5200	€ 4700	€ 4700
Mensen	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE

### **Operationele doelstelling 3.4**

De Erfgoedcel Waasland ontwikkelt zelf een voorbeeld-publiekswerking door het opzetten van publiekprojecten die vertrekken van Wase collecties/tradities en die participatieve trekken hebben. De projecten zetten Wase erfgoedthema's in de kijker.

### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland werkt samen met Cultuurtuin WAAS. Ze streeft naar de integratie van erfgoedcomponenten in streekbrede culturele initiatieven.
- De Erfgoedcel Waasland presenteert het Wase erfgoed aan het publiek op niet voor de hand liggende erfgoedplekken. Die brengt ze samen met Cultuurtuin WAAS en Erfpunt in kaart.

#### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland organiseert zelf projecten voor een breed publiek rond cultureel erfgoed, in een partnerschap met uiteenlopende Wase erfgoedactoren. De projecten zijn zo mogelijk gebaseerd op onderzoek.

#### *Indicatoren*

- Minstens om de twee jaar organiseert de Erfgoedcel Waasland een regiobreed publieksproject met verschillende (erfgoed)partners. Daar gaat indien mogelijk nieuw onderzoek aan vooraf.
- De Erfgoedcel Waasland heeft nauw samengewerkt met Cultuurtuin WAAS en Erfpunt, met name rond de integratie van een erfgoedcomponent in culturele streekinitiatieven, bij het opzoeken van niet-vanzelfsprekende erfgoedplekken voor publieksprojecten en bij het streven naar meer participatie.

#### *Partners*

- Wase collectiebeheerders
- Wase erfgoedgemeenschappen
- Cultuurtuin WAAS
- Vlaamse universiteiten en hogescholen

#### *Mensen en middelen*

OD 3.4	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 3500	€ 11000	€ 3500	€ 3500	€ 8500	€ 2500
Mensen	0,10 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,40 VTE	0,10 VTE

### **Operationele doelstelling 3.5**

De Erfgoedcel Waasland is ervan overtuigd dat in de huidige tijd niet alles vijf jaar op voorhand kan worden vastgelegd, zoals in de lente van 2020 keihard is gebleken. Daarom reserveert ze in haar plannen doelbewust witruimte voor dingen 'die zich voordoen': eigen initiatieven, initiatieven van erfgoedgemeenschappen en andere betrokkenen, projecten die inspelen op de actualiteit, onverwachte acute noden...

#### *Indicatoren*

- De realisatie van initiatieven die *niet* zijn opgenomen in dit plan, maar wel de filosofie ervan volgen.

#### *Partners*

- Cultuurtuin WAAS

### *Mensen en middelen*

OD 3.5	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000
Mensen	0 VTE	0 VTE	0 VTE	0 VTE	0 VTE	0 VTE

## ***Een digitale toekomst voor het Wase erfgoed***

### **Strategische doelstelling**

Samen met partners in Vlaanderen en de erfgoedgemeenschappen werkt de Erfgoedcel Waasland aan de digitale toekomst van het Wase erfgoed. Dat doet ze door haalbare strategieën en initiatieven op te zetten inzake: de digitalisering van bestaand erfgoed en digitale publiekswerking. Die sluiten aan bij het Vlaamse beleid ter zake.

### **Operationele doelstelling 4.1**

De Erfgoedcel Waasland ontwikkelt samen met de cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland en andere actoren een visie op en een planmatige aanpak van de verdere digitalisering van bestaand cultureel erfgoed. Dat doet ze in het bredere kader van de collectiezorg (zie ook SD2) en in aansluiting op (Oost-)Vlaamse initiatieven.

#### *Nieuwe focus*

- De huidige aanpak van de digitalisering wordt geëvalueerd. Die evaluatie vormt – samen met Vlaamse adviezen, standaarden en resultaten van de zelfevaluatietool Digitale Maturiteit – de basis voor een Wase digitale strategie. Die is ook verbonden met Vlaamse initiatieven, zoals Erfgoedinzicht, Meemoo, Archiefbank Vlaanderen, immaterieelerfgoed.be, Abraham 2020. Kennis en data worden gedeeld en er wordt samengewerkt.
- De Erfgoedcel Waasland onderzoekt, minstens voor het werkingsgebied van Oost-Vlaanderen, de mogelijkheden om te evolueren naar een geïntegreerd webportaal. Dat doet ze samen met de andere erfgoedcellen.

#### *De basis*

- De evolutie rond de Vlaamse erfgoeddatabanken wordt op de voet gevolgd. De Erfgoedcel Waasland stimuleert en ondersteunt de Wase erfgoedgemeenschappen bij het digitaliseren van hun erfgoedcollecties volgens de aanbevelingen van CEST.

### *Indicatoren*

- De Wase digitale strategie zoals de Erfgoedcel Waasland die consequent volgt en aanbeveelt, is het resultaat van een evaluatie van en de aansluiting bij Vlaamsbrede ontwikkelingen, aanbevelingen en standaarden. (Er hangt wat digitalisering betreft dan ook veel af van initiatieven op Vlaams niveau.)
- De samenwerking met Vlaamse initiatieven leidde tot het delen en bewaren van Wase digitale content in verschillende databanken.
- Er is met de andere betrokken erfgoedcellen onderzocht of een geïntegreerd Oost-Vlaams webportaal haalbaar en wenselijk is.

### *Partners*

- De Wase erfgoedactoren
- De Oost-Vlaamse erfgoedcellen
- Vlaamse erfgoedbibliotheken: Abraham 2020
- Meemoo
- Archiefbank Vlaanderen
- WIE: [www.immaterieelerfgoed.be](http://www.immaterieelerfgoed.be)
- Vlaamse erfgoeddatabanken
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed

### *Mensen en middelen*

OD 4.1	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 300	€ 10300	€ 7800	€ 1800	€ 800	€ 800
Mensen	0,10 VTE	0,20 VTE	0,15 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE	0,10 VTE

### **Operationele doelstelling 4.2**

De Erfgoedcel Waasland verspreidt eigentijdse expertise, methodieken en kennis op het vlak van digitalisering: door streekbrede vormingsactiviteiten op te zetten, door een beroep te doen op partners op Vlaams niveau, door vernieuwende projecten te ondersteunen.

### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland is partner van vernieuwende digitaliseringsprojecten door de Wase erfgoedactoren.
- Een streekbreed ondersteuningsbeleid helpt de Wase erfgoedactoren om hun expertise rond digitalisering (verder) te vergroten.

- Samen met de Oost-Vlaamse erfgoedcellen (en eventueel Vlaamse partners) gaat de Erfgoedcel Waasland op zoek naar expertise m.b.t. digitalisering en digitale toepassingen. Ze onderzoeken gezamenlijk potentiële samenwerkingen met externe partners en specialisten.

#### *De basis*

- De Erfgoedbank Waasland en de Wase scanner blijven speerpunten in het digitaliseringsbeleid van de Erfgoedcel Waasland.

#### *Indicatoren*

- De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks minstens één vorming voor de Wase erfgoedgemeenschappen op het vlak van digitalisering en vergroot op andere manieren de expertise.
- Erfgoedactoren die vernieuwend werken op het vlak van digitalisering zijn ondersteund.

#### *Partners*

- De Wase erfgoedactoren
- Bibliotheca Wasiana
- Erfgoedcellen Leie Schelde, Meetjesland, Noorderkempen, Kempens Karakter
- Gebruikersoverleg Collectieve Acces
- Oost-Vlaamse erfgoedcellen
- Meemoo
- Vlaamse erfgoedbibliotheken: Abraham 2020
- WIE: [www.immaterieelerfgoed.be](http://www.immaterieelerfgoed.be)
- Vlaamse erfgoedatabanken: Erfgoedinzicht
- Creatieve en digitale start-ups en bedrijven

#### *Mensen en middelen*

OD 4.2	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 8000	€ 6500	€ 5500	€ 8000	€ 2500	€ 4000
Mensen	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,25 VTE	0,20 VTE	0,25 VTE

### **Operationele doelstellingen 4.3**

De Erfgoedcel Waasland exploreert samen met partners verder de mogelijkheden om langs digitale wegen bij nieuwe publieksgroepen betrokkenheid te creëren bij cultureel erfgoed.



### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland maakt samen met Vlaamse partners en Wase erfgoedactoren stapsgewijs Wase erfgoedcontent toegankelijk via opendatasystemen, zoals Wikimedia/Wikidata.
- In samenwerking met Erfpunt onderzoekt de Erfgoedcel Waasland geschikte digitale platformen om nieuwe publieksgroepen te betrekken bij het Wase erfgoed en digital storytelling.
- Samen met WIE gaat de Erfgoedcel Waasland op zoek naar meer digitale uitwisseling met [www.immaterieelerfgoed.be](http://www.immaterieelerfgoed.be) en de eigen databank en website, via opendatasystemen, zoals Wikimedia/Wikidata (zie ook SD2, OD2.3).

### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland bouwt [www.waaserfgoed.be](http://www.waaserfgoed.be) verder uit.
- Tot eind 2021 maakt de Erfgoedcel Waasland deel uit van de begeleidingsgroep van het Howest-project Scan4Stories.

### *Indicatoren*

- [www.waaserfgoed.be](http://www.waaserfgoed.be) heeft nieuwe digitale toepassingen, bv. om kranten optimaal raadpleegbaar te maken.
- Digitale Wase erfgoedcontent is vindbaar via opendatasystemen en wordt er almaar omvangrijker.
- Er zijn nieuwe publieksgroepen bereikt dankzij de digitale beschikbaarheid van erfgoed en de promotie daarrond.

### *Partners*

- De Wase erfgoedactoren
- Erfpunt
- Meemoo en Wikimedia België
- WIE: [www.immaterieelerfgoed.be](http://www.immaterieelerfgoed.be)
- Howest: Scan4Stories

### *Mensen en middelen*

OD 4.4	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 9000	€ 7500	€ 1500	€ 4500	€ 1500	€ 1500
Mensen	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE

## ***De werking van de Erfgoedcel Waasland***

### **Strategische doelstelling**

De Erfgoedcel Waasland werkt communicatief en transparant, efficiënt en kwaliteitsvol, duurzaam. Haar doelstellingen blijven realistisch. De hoge kwaliteit van haar werking haalt ze met de ondersteuning van en in de schoot van Interwaas.

### **Operationele doelstellingen 5.1**

Communicatief en transparant: de Erfgoedcel Waasland werkt het bestaande interne en externe communicatiebeleid verder uit en ze versterkt de communicatie van de erfgoedgemeenschappen. Hierdoor vergroot ze haar eigen zichtbaarheid en die van de Wase erfgoedsector. Openheid en toegankelijkheid staan centraal.

#### *Nieuwe focus*

- Samen met regionale partners werkt de Erfgoedcel Waasland aan een gezamenlijke communicatie/portaal die/dat het Wase erfgoed(veld) én de eigen dienstverlening in de kijker zet.

#### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland en Erfpunt bevorderen samen de promotie van het Wase erfgoed en de Wase erfgoedgemeenschappen door de organisatie van de Wase Erfgoedprijs.
- De Erfgoedcel Waasland neemt jaarlijks de regionale coördinatie en promotie van Erfgoeddag op zich.
- Het bestaande communicatieplan wordt geactualiseerd.

#### *Indicatoren*

- De Wase Erfgoedprijs wordt jaarlijks georganiseerd: het ene jaar voor cultureel erfgoed (2021-2023-2025), het andere voor onroerend erfgoed (2022-2024-2026).
- De eigen dienstverlening en het Wase erfgoedveld worden breed en laagdrempelig gepromoot, via diverse kanalen (digitaal en andere).
- De Wase Erfgoeddag vindt jaarlijks plaats en is succesvol (kwalitatief en kwantitatief [aantal deelnemers, publieksbereik]).
- Er is een geactualiseerd communicatieplan.

#### *Partners*

- De Wase erfgoedgemeenschappen

- Erfpunt
- SteM Sint-Niklaas
- Cultuurtuin WAAS
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed

#### *Mensen en middelen*

OD 5.1	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 11000	€ 9000	€ 11000	€ 8500	€ 9000	€ 7000
Mensen	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,25 VTE	0,20 VTE	0,25 VTE

#### **Operationele doelstelling 5.2**

Efficiënt en kwaliteitsvol: de Erfgoedcel Waasland werkt doelgericht en zet de beschikbare personeelskracht, competenties en middelen optimaal in. Ze hanteert in haar werking eigentijdse kwaliteitsstandaarden.

#### *Nieuwe focus*

- Binnen de cluster Cultuur (Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS) van Interwaas komt een integratie tot stand op zakelijk, inhoudelijk en personeelsvlak, rekening houdend met de twee decretale kaders.

#### *De basis*

- De deskundigheid en efficiëntie van het personeel van de Erfgoedcel Waasland worden verhoogd door een heldere taakverdeling tussen teamleden.
- Interne kwaliteitsstandaarden en -zorg worden in de werking verankerd aan de hand van werkprocessen, procedures en competentiebeleid.
- De Erfgoedcel Waasland blijft inzetten op vrijwilligerswerk: geïnteresseerde vrijwilligers worden doorverwezen naar cultureel-erfgoedorganisaties of/en ingeschakeld in de eigen werking.
- Interwaas steunt de werking van de Erfgoedcel Waasland door de structurele inschakeling van personeelsleden: secretariaat, communicatie, boekhouding...
- Waar mogelijk zoekt de Erfgoedcel Waasland naar bijkomende financiële middelen voor specifieke projecten.

#### *Indicatoren*

- De Erfgoedcel Waasland houdt minstens driewekelijks een intern teamoverleg over de eigen werking en minstens maandelijks met de Cultuurtuin WAAS.
- Er is een intense samenwerking met Cultuurtuin WAAS, met gedeelde doelstellingen waar dat pas geeft en waar het binnen de diverse decretale kaders kan.

- De eigen werking, met de bijbehorende taakverdeling, en kwaliteitsstandaarden zijn op diverse manieren nauw opgevolgd en geëvalueerd.
- Personeelsleden hebben jaarlijks feedback- en functioneringsgesprekken waarin afspraken worden gemaakt over het functioneren, takenpakketten en werkdoelen

#### *Partners*

- Interwaas
- Cultuurtuin WAAS

#### *Mensen en middelen*

OD 5.2	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Mensen	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE

### **Operationele doelstelling 5.3**

Realistisch: de Erfgoedcel Waasland is als organisatie realistisch bij het (her)formuleren van haar doelstellingen en past zich aan gewijzigde omstandigheden aan.

#### *Nieuwe focus*

- Of de doelstellingen uit dit plan kunnen worden gehaald, zal bekeken worden als de middelen bekend zijn. Eventueel brengt de Erfgoedcel Waasland aanpassingen aan en communiceert ze daar ook over.
- De stuurgroepen van de Erfgoedcel Waasland en de Cultuurtuin WAAS worden zo efficiënt mogelijk ingepland en op elkaar afgestemd.

#### *De basis*

- De 10 Wase steden en gemeenten, die zijn afgevaardigd in de overlegstructuren van Interwaas en de Erfgoedcel Waasland, bewaken mee de realistische werking.
- De stuurgroep van de Erfgoedcel Waasland 'stuurt' en adviseert bij de werking van de Erfgoedcel Waasland en komt minstens tweemaandelijks samen.
- Op voorstel van of na advies van de stuurgroep neemt de raad van bestuur van Interwaas, die maandelijks vergadert, de formele beslissingen.
- Werkgroepen die een representatieve afspiegeling van het erfgoedveld zijn, geven mee vorm aan een realistisch erfgoedbeleid en een dito projectwerking van de Erfgoedcel Waasland.
- De Erfgoedcel Waasland zet, samen met de stuurgroep en de Wase erfgoedactoren, een haalbaar regionaal erfgoedbeleid op dat vorm krijgt in jaarlijkse actieplannen, begrotingen en verslagen.

- Vanaf 2024 start de Erfgoedcel Waasland, in samenwerking met het Wase erfgoedveld, stakeholders en partners, de voorbereiding van een nieuw cultureel-erfgoedconvenant op. Ze maakt daarbij gebruik van de evaluatie van de periode 2021-2024.

#### *Indicatoren*

- Op de tweemaandelijks stuurgroepvergaderingen is de werking van de Erfgoedcel Waasland opgevolgd.
- Mede dankzij de structuren die mee de werking bepalen en aansturen is de werking van de Erfgoedcel Waasland realistisch gebleven, ook bij veranderende omstandigheden.
- Over de werking van de periode 2021-2024 is er grondig gerapporteerd, ook met het oog op een nieuwe erfgoedconvenant.

#### *Partners*

- Interwaas
- De 10 Wase steden en gemeenten
- Stuurgroep Erfgoedcel Waasland
- Cultuurtuin WAAS
- Het Wase erfgoedveld

#### *Mensen en middelen*

OD 5.3	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 2000	€ 3500
Mensen	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,20 VTE	0,40 VTE

#### **Operationele doelstelling 5.4**

Duurzaam: de Erfgoedcel Waasland doet bij haar werking aan kennisopbouw en -overdracht en past in het algemeen principes van duurzaamheid toe.

#### *Nieuwe focus*

- De Erfgoedcel Waasland onderzoekt de mogelijkheden om gegevens, relaties en interacties te structureren in een CRM-systeem.
- Om haar impact op het klimaat te verminderen voert de Erfgoedcel Waasland een personeelsbeleid (bv. thuiswerk) en aankoopbeleid (bv. minder plastic) volgens duurzame principes.

### *De basis*

- De Erfgoedcel Waasland biedt als Waas cultureel-erfgoedloket dat openstaat voor alle erfgoedvragen, eerstelijnszorg.
- Het Waas cultureel-erfgoedloket doet aan expertise-uitwisseling en -opbouw door een beroep te blijven doen op het netwerk en de expertise van de brede erfgoedsector in de streek, het steunpunt en landelijke dienstverleners. Die expertise wordt opgebouwd.
- Als maatschappelijk geëngageerde organisatie doet de Erfgoedcel Waasland in de mate van het mogelijke een beroep op maatwerkbedrijven en op de sociale economie en tewerkstelling bij de uitvoering van projecten.

### *Indicatoren*

- Interacties binnen het kader van het Waas cultureel-erfgoedloket zijn gemeten.
- Principes van duurzaamheid zijn toegepast: impact op het klimaat, korte keten, sociale economie...

### *Partners*

- De Wase erfgoedgemeenschappen
- Interwaas: Cluster Duurzaamheid en Werk en Welzijn
- De Wase maatwerkbedrijven
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
- Landelijke dienstverleners

### *Mensen en middelen*

OD 5.4	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Mensen	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE

## Overzicht mensen en middelen

Dit overzicht bevat de mensen en middelen:

- per strategische doelstelling
- voor de vijf strategische doelstellingen samen
- voor de financiële ondersteuning van lokale CE-actoren met eigen middelen (zie OD 1.1)
- de totale inzet van mensen en middelen voor 2021-2026

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
SD1						
<i>Middelen</i>	€ 3.700	€ 1.200	€ 3.700	€ 1.200	€ 3.700	€ 1.200
<i>Mensen</i>	0,40 VTE	0,40 VTE	0,40 VTE	0,40 VTE	0,40 VTE	0,40 VTE
SD2						
<i>Middelen</i>	€ 23.300	€ 8.800	€ 11.800	€ 8.800	€ 4.300	€ 4.300
<i>Mensen</i>	0,85 VTE	0,60 VTE	0,65 VTE	0,60 VTE	0,60 VTE	0,60 VTE
SD3						
<i>Middelen</i>	€ 12.400	€ 18.900	€ 11.400	€ 11.400	€ 15.400	€ 9.400
<i>Mensen</i>	0,45 VTE	0,60 VTE	0,60 VTE	0,60 VTE	0,75 VTE	0,85 VTE
SD4						
<i>Middelen</i>	€ 17.300	€ 24.300	€ 14.800	€ 13.800	€ 4.800	€ 6.300
<i>Mensen</i>	0,55 VTE	0,65 VTE	0,60 VTE	0,60 VTE	0,55 VTE	0,60 VTE
SD5						
<i>Middelen</i>	€ 12.000	€ 10.000	€ 12.000	€ 9.500	€ 11.500	€ 11.000
<i>Mensen</i>	0,70 VTE	0,70 VTE	0,70 VTE	0,70 VTE	0,65 VTE	0,90 VTE
TOTAAL SD's						
<i>Middelen</i>	€ 68.700	€ 63.200	€ 53.700	€ 44.700	€ 39.700	€ 32.200
<i>Mensen</i>	2,95 VTE	2,95 VTE	2,95 VTE	2,95 VTE	2,95 VTE	2,95 VTE
Financ. Onderst. CE-actoren						
<i>Middelen</i>	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
<i>Mensen</i>	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE	0,05 VTE
TOTAAL						
<i>Middelen</i>	€ 95.700	€ 90.200	€ 80.700	€ 71.700	€ 66.700	€ 59.200
<i>Mensen</i>	3,00 VTE	3,00 VTE	3,00 VTE	3,00 VTE	3,00 VTE	3,00 VTE

## 6.6 STRATEGISCHE VISIENOTA

### Licht toe hoe bij de opmaak van de doelstellingen rekening werd gehouden met de strategische visienota cultureel erfgoed

Bij de inwerkingtreding van het nieuwe Cultureel-Erfgoeddecreet op 24 februari 2017 organiseerde de Erfgoedcel Waasland een aantal overlegmomenten met de Wase erfgoedactoren. Doel was samen na te denken over de invulling van de nieuwe verwachtingen die het decreet stelde. Intussen zijn het nieuwe decreet en ook de strategische visienota van 31 maart 2017 verder besproken. De doelstellingen van de Erfgoedcel Waasland voor de cultureel-erfgoedconvenant 2021-2026 vinden dan ook mee hun basis in het decreet en de visienota.

Aan de hand van de vier Vlaamse krachtlijnen zet de Erfgoedcel Waasland mee haar schouders onder de hoofddoelstelling van het cultureel-erfgoedbeleid: duurzaam en kwaliteitsvol zorgen voor en omgaan met het cultureel erfgoed, om het betekenisvol te maken voor de huidige generaties en het door te geven aan de volgende. Dat blijkt volop uit de doelstellingen van dit plan. De Erfgoedcel Waasland neemt op regionaal niveau een dienstverlenende rol op. Zo is ze een belangrijke schakel in het fijnmazige netwerk van de lokale, regionale en Vlaamse erfgoedactoren. Ze ondersteunt het cultureel erfgoed van beheerders en gemeenschappen op het Wase grondgebied en gaat samen met hen aan de slag.

Er wordt in het Waasland ingezet op belangrijke doelen die geënt zijn op de strategische visienota:

- Samenwerken en netwerken zit in de Waaslandse cultuur ingebakken en blijft een belangrijke rol spelen in het volgend cultureel-erfgoedconvenant. Bestaande samenwerkingen en netwerken krijgen een extra dimensie door de brug te slaan naar nieuwe domeinen (onderwijs, welzijn, jeugd, toerisme) én ook door de raakvlakken met onroerend erfgoed te vergroten. Zo haalt de Erfgoedcel Waasland de banden aan met de Erfpunt op het vlak van behoud en beheer, publiekswerking, digitalisering en communicatie. Ook taken die de Erfgoedcel Waasland in het verleden samen met de Provincie Oost-Vlaanderen in partnerschap uitvoerde, behouden hun plaats in de doelen. De kwesties van de omgang met het Wase religieuze erfgoed en de depotnoden worden onder meer behartigd door de krachten te bundelen met lokale, regionale en Vlaamse partners.
- Dankzij de grote verscheidenheid aan cultureel erfgoed zijn de uitdagingen op het vlak van het duurzaam omgaan met en zorgen voor dat erfgoed groot. De Erfgoedcel Waasland bouwt voort op de verwezenlijkingen en aanwezige kennis. Ze is er tegelijk van overtuigd dat, om aansluiting te vinden bij maatschappelijke tendensen, het perspectief op het erfgoed moet worden verruimd.



- Het vergroten van het maatschappelijk draagvlak bij andere dan traditionele bevolkingsgroepen die ‘iets hebben met erfgoed’ – en door ‘ander’ erfgoed dan het typische Wase erfgoed in te zetten – wordt voor de Erfgoedcel Waasland een belangrijke uitdaging. Vandaar de aandacht in dit beleidsplan voor experiment en innovatie op het vlak van publiekswerking en participatie én vandaar ook de witruiimte, die letterlijk ‘ruimte’ laat.
- Een digitale toekomst voor het Wase erfgoed is een ander speerpunt in de doelen van de Erfgoedcel Waasland.
- Tot slot: de belangrijke intense samenwerking met Cultuurtuin WAAS die op stapel staat, zal het Wase erfgoed als vanzelf inbedden in de bredere cultuurwerking.

Door deze uitgangspunten en door aan te sluiten bij het bredere Vlaamse beleid tilt de Erfgoedcel Waasland met alle betrokken partners het Wase erfgoed de komende jaren naar een hoger niveau en staat ze mee in voor een duurzame toekomst van dat erfgoed.

## **7. BEGROTING EN PERSONEEL**

### **7.1 MEERJARENBEGROTING 2021-2026**

Zie bijlage meerjarenbegroting 2021-2026

### **7.2 TOELICHTING BIJ DE BEGROTING**

*De basis voor de meerjarenbegroting*

De aanvraag voor een nieuw cultureel-erfgoedconvenant telt vijf strategische doelstellingen en tweeëntwintig operationele doelstellingen. Voor de opmaak van de bijbehorende begroting zijn deze doelstellingen, een aantal economische principes en uitgangspunten en de kostenstructuur van de voorbije convenanten het vertrekpunt. Het laatste werkingsjaar van de huidige convenant, 2020, werd meegenomen in de meerjarenbegroting aangezien er wordt voortgebouwd op het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2015-2020. In de overdracht van reserves is niet voorzien in deze meerjarenbegroting, maar het principe van reservevorming en overdrachten wordt in de volgende convenant wel gebruikt om stijgende kosten op te vangen. Een meerjarenbegroting met een eigen stramien was de basis voor de cijfers in de gestandaardiseerde begroting.

### *Meerjarenbegroting strategisch bekeken*

De meerjarenbegroting volgens eigen stramien is qua **inkomsten** opgedeeld in:

- inkomsten van lokale overheden (zie toelichting eigen inbreng)
- inkomsten uit de werking
- sponsoring en subsidies
- subsidies Vlaamse Gemeenschap

Qua **uitgaven** is de meerjarenbegroting opgedeeld in:

- personeelskosten (zie toelichting personeelssituatie)
- investeringen in vaste activa (zie toelichting eigen inbreng)
- kosten op basis van doelstellingen
- financieel ondersteuningsbeleid met eigen middelen (zie toelichting eigen inbreng)
- andere kosten

### *Kosten op basis van de doelstellingen*

Het realiseren van de doelstellingen en acties vergt niet altijd dezelfde inzet van mensen en middelen. Sommige acties vragen meer financiële middelen, terwijl andere vooral personeelsinzet vergen. Onder 5.4 Doelstellingen wordt de inzet van mensen en middelen vermeld bij de operationele doelstelling.

Voor de doelstellingen 1, 2 en 5 werden de mensen en middelen grotendeels gebaseerd op de werking en ervaring van de voorbije convenanten.

Doelstellingen 3 en 4 vragen meer mensen en middelen, omdat daar een nieuwe nadruk ligt op experiment, innovatie en nieuwe technologieën.

Bij de uitgaven van doelstellingen 1 t.e.m. 4 wordt jaarlijks met de middelen gefluctueerd om het realistisch en haalbaar te maken dat er per jaar resultaten worden opgeleverd. Zo worden 'apothosen' van acties afwisselend ingepland om het personeel zo efficiënt mogelijk in te zetten en stijgen de middelen bij de apotheose van een actie. Zo kunnen er extern medewerkers worden ingezet.

Elk jaar zal bij de opmaak van het jaarlijkse actieplan worden bekeken of het noodzakelijk is te schuiven met beschikbare budgetten en personeelsinzet.

### *Inkomsten uit de werking*

Er worden ook inkomsten gegenereerd uit de werking van de Erfgoedcel Waasland. Dit betreft vooral deelnemersgelden voor vormingen, studiedagen, colloquia, Erfgoedontmoetingen enz.

#### *Sponsoring en andere subsidies*

Inkomsten uit sponsoring, andere subsidiekanalen of via partners worden door de Erfgoedcel Waasland gezocht op basis van specifieke acties. Het bedrag in de meerjarenbegroting is een voorzichtige schatting die als de conventant loopt nog kan worden aangevuld met andere inkomsten.

#### *Subsidie Vlaamse Gemeenschap*

De Erfgoedcel Waasland vraagt de Vlaamse overheid een hoger subsidiebedrag. De redenen hiervoor zijn divers. Zo wil de erfgoedcel een reeds ingebedde basiswerking blijven garanderen. Tegelijk wil ze nieuwe stappen zetten op het vlak van samenwerking, collectiezorg, publiekswerking en digitalisering.

Een personeelsbestand van 3 VTE is een absoluut minimum voor een dienstverlening met een basiskwaliteit en tegelijk om nieuwe en ambitieuze uitdagingen aan te gaan. De personeelskosten stijgen ook door anciënniteit.

De Erfgoedcel Waasland zag tussen 2014 en 2020 haar werkingsgebied groeien van acht naar tien gemeenten. Samen is 'het Waasland' nu goed voor een kleine 300.000 inwoners en een grondgebied van zo'n 550 km<sup>2</sup>.

## **7.3 TOELICHTING BIJ DE EIGEN INBRENG**

#### *Financiële inbreng Wase steden en gemeenten*

De Wase steden en gemeenten brengen jaarlijks € 0.22 per inwoner in de werking van de Erfgoedcel Waasland in als eigen inbreng. Voor de extrapolatie t.e.m. 2026 werd rekening gehouden met de volgende principes:

- Een jaarlijkse stijging van de inbreng op basis van een schatting van de inwonersaantallen. Gemiddeld werd een stijging van 1% in acht genomen.
- Er werd geen indexering op dit bedrag toegepast.

### *Eigen inbreng in natura*

De inbreng in natura vanuit steden en gemeenten bestaat vooral uit: de grote personele inzet voor allerlei vormen van overleg, de inhoudelijke inbreng, ter beschikking stellen van infrastructuur, medewerking, promotionele en logistieke ondersteuning van de werking van de Erfgoedcel Waasland. De erfgoedverenigingen en -partners ondersteunen de werking van de Erfgoedcel Waasland op vrijwillige basis.

Deze inbreng is moeilijk kwantificeerbaar en daarom niet in de vorm van bedragen opgenomen in de meerjarenbegroting. Ze is minstens even belangrijk in de uitvoering van het convenant.

### *Subsidiëring lokale cultureel-erfgoedactoren*

In de meerjarenbegroting is ook een bedrag opgenomen voor de financiële ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren. Voor deze ondersteuning wordt een beroep gedaan op de eigen middelen: de inbreng van de Wase steden en gemeenten en de reserves.

### *Omslag Interwaas*

De omslag van Interwaas zijn jaarlijks terugkerende kosten die berekend zijn op 15% van de personeelskosten. Deze kosten worden verdeeld onder de verschillende clusters binnen Interwaas. Bij de kosten voor de Erfgoedcel Waasland horen onder meer:

- Bestuurskosten
- Kosten voor onderhoud van hard- en software
- Kosten voor onderhoud en huur van de kopieermachine
- Algemene functies en directie
- Algemene kosten

Interwaas neemt ook de huisvesting van de Erfgoedcel Waasland op zich.

### *Inbreng in vaste activa*

In de meerjarenbegroting is een gemiddeld jaarlijks bedrag opgenomen voor de afschrijvingen voor de Erfgoedcel Waasland en Interwaas. Deze afschrijvingen dienen voor algemeen materiaal (o.a. gebouw, telefoons, koelkast, dienstdiensen en -wagen, meubilair enz.) waarvoor de Erfgoedcel Waasland à rato van het aantal personeelsleden mee zou moeten betalen. Interwaas neemt deze uitgave op zich als eigen inbreng.

## 7.4 TOELICHTING BIJ DE HUIDIGE EN DE GEWENSTE PERSONEELSSITUATIE

### *De huidige personeelssituatie*

Sinds 2015 werkt de Erfgoedcel Waasland met een personeelsbezetting van 2.6 of 2.8 VTE. Hoewel verschillende personeelsleden andere uitdagingen aangingen, is er steeds in een continuïteit van de werking voorzien, met minstens de volgende functies:

- 1 coördinator
  - 1 VTE met inschaling A-niveau
  - zakelijke en inhoudelijke leiding
- 2 erfgoedconsulenten op
  - 1 VTE en 0,8 VTE met inschaling B-niveau: 1 A-functie werd in 2015 na vertrek van een collega op B-niveau gebracht
  - functies met diplomavereiste hoger onderwijs

In 2020 werd het personeelsbestand van de Erfgoedcel Waasland tijdelijk aangevuld met:

- 2 tijdelijke projectmedewerkers
  - 2 VTE met inschaling B-niveau
  - functies met diplomavereiste hoger onderwijs

### *De gewenste personeelssituatie*

Door wijzigingen aan het organogram van Interwaas en de toekenning van werkingssubsidies voor Cultuurtuin WAAS wordt het personeelsbestand van de Erfgoedcel Waasland iets aangepast.

Door de integratie van de Erfgoedcel Waasland en de Cultuurtuin WAAS in de Cluster Cultuur wordt een nieuwe, gedeelde functie aan het personeelsbestand toegevoegd:

- 1 Clustermanager Cultuur
  - 0,2 VTE met inschaling A+-niveau
  - zakelijke leiding
- 1 Coördinator
  - 0,8 VTE met inschaling A-niveau
  - inhoudelijke leiding
- 2 Erfgoedconsulenten
  - 2 VTE met inschaling B-niveau
  - functies met diplomavereiste hoger onderwijs

Bij de berekening en extrapolatie van de loonkosten werd uitgegaan van de volgende principes:

- Brutoloon: inclusief RSZ werkgever, vakantiegeld, eindejaarstoelage met RSZ, groepsverzekering, RSZ groepsverzekering, andere personeelskosten (woon-werkverkeer, berekening lonen, hospitalisatieverzekering, maaltijdcheques...).
- Een indexsprong om de 18 maanden.
- Salarisverhogingen ten gevolge van anciënniteit.

Door de integratie van beide 'cellen' wordt bovendien de kans gegrepen om elkaar wederzijds te versterken op zakelijk, organisatorisch en strategisch vlak.

Daarnaast wordt het personeelsbestand van de Erfgoedcel Waasland aangevuld met:

- externe projectmedewerkers die worden aangeworven in het kader van een te realiseren actie;
- onbezoldigde vrijwilligers en stagiairs van verschillende opleidingen;
- de inzet van personeel en vrijwilligers vanuit de steden, gemeenten en erfgoedverenigingen en partners.

## 8. ZAKELIJKE WERKING

### *Advies- en bestuursorganen*

Voor de aansturing en opvolging van het cultureel-erfgoedconvenant zijn er advies- en bestuursorganen:

- Adviseren gebeurt door werk- en projectgroepen. Ze worden samengesteld op basis van expertise. Hierin zitten zowel ambtenaren en vertegenwoordigers van verenigingen of organisaties als particulieren. Zij leveren inhoudelijke input, bereiden de uitwerking voor en zijn een klankbordgroep. Voorbeelden: de ad-hocwerkgroep rond WOI en de structurele werkgroep voor de Erfgoedbank Waasland.
- De stuurgroep telt politieke en ambtelijke vertegenwoordigers van de tien Wase gemeenten, naast vrijwillige erfgoeddeskundigen. De groep komt jaarlijks een tiental keer samen en ondersteunt de Erfgoedcel Waasland bij het uitzetten van het cultureel-erfgoedbeleid en de keuze van projecten. Haar agenda, nota's en verslagen worden opgemaakt door de coördinator van de erfgoedcel. De voorzitter van Interwaas zit de vergaderingen voor.

Beslissingen over de werking van de erfgoedcel worden formeel genomen door de raad van bestuur van Interwaas, op voorstel van of na advies van de stuurgroep. Het bestuur vergadert maandelijks en telt vijftien vertegenwoordigers, van wie 7 burgemeesters uit de tien Wase gemeenten en drie bestuurders met

raadgevende stem. De AV van Interwaas vergadert tweemaal per jaar en bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeentebesturen.

De raad van bestuur staat mee in voor de opvolging en evaluatie van de uitvoering van het cultureel-erfgoedconvenant. Dit gebeurt aan de hand van de jaarlijkse actieplannen en jaarverslagen. Bij de voorbereiding, bespreking en goedkeuring daarvan in de stuurgroep en raad van bestuur vertrekt men van de doelstellingen van het convenant, de middelen en de afstemming op de acties. De AV keurt de jaarrekening en het jaarverslag van het voorgaande jaar goed, en de begroting en het programma voor het komende jaar. De documenten werden eerder voor alle gemeenteraden gebracht. Alle gemeenteraadsleden volgen dus tweemaal per jaar de werking van de erfgoedcel op en keuren die op hoofdlijnen goed.

Sinds de oprichting van de Cultuurtuin WAAS komen de twee stuurgroepen zo veel mogelijk aansluitend samen. Doel is dat ze meer gaan 'kruisbestuiven'.

#### *Budgetten en procedures*

De erfgoedcel heeft geen budgettaire beslissingsbevoegdheid. Wat betreft de voortgangscontrole zijn er functiescheidingen tussen:

- het voorstellen en goedkeuren van bestellingen;
- het goedkeuren en plaatsen van bestellingen;
- het plaatsen van bestellingen en het uitvoeren van betalingen;
- het uitvoeren en registreren van betalingen.

Er is een periodieke controle op de toepassing van deze procedure met externe audits. De erfgoedcel controleert de budgetten ook periodiek. Daarnaast is er een maandelijkse controle door de raad van bestuur. De jaarrekening, balans, resultatenrekening, proef en saldbalans voor alle activiteiten van Interwaas, en dus ook van de erfgoedcel, worden gecontroleerd door een bedrijfsrevisor en voorgelegd aan de toezichthoudende overheid, Ministerie Vlaamse Gemeenschap – Agentschap Binnenlands Bestuur – Interlokale samenwerking en openbare bedrijven.

Het intergemeentelijk samenwerkingsverband werkt binnen de wetgeving op overheidsopdrachten. Zo worden de gunningswijze en bijbehorende criteria bepaald afhankelijk van de opdracht en worden steeds meerdere offertes gevraagd. Een jury beoordeelt de binnengekomen offertes en maakt een verslag op.

Subsidies worden door Interwaas toegekend aan Wase erfgoedspelers op basis van vastgelegde procedures:

- Projectsubsidierglement (4/02/2009) ter versterking van het lokaal cultureel erfgoedveld;
- Publicatiesubsidierglement (1/01/2011) voor eenmalige publicaties;

- Jaarlijkse toelage voor periodieke erfgoedpublicaties;
- Stedelijk Museum Lokeren, doorstorting lokale erkenning.

Het toekennen van deze subsidies zal in een volgend cultureel-erfgoedconvenant herbekeken en afgestemd worden op de geldende regels inzake financiële ondersteuning.

## 8.1 ORGANISATIESTRUCTUUR

### *Interwaas: werking*

De Erfgoedcel Waasland is ingebed in Interwaas, een intergemeentelijk samenwerkingsverband voor streekontwikkeling in het Waasland met tien steden en gemeenten: Beveren, Kruibeke, Lokeren, Moerbeke (sinds 2014), Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht (sinds 2016). Interwaas bevordert de ontwikkeling van het Waasland door dienstverlening, belangenbehartiging en met projecten. Interwaas vierde in 2018 zijn vijftigste verjaardag. In 2019 trad de Provincie Oost-Vlaanderen, volgend op de decretale verplichting, uit het samenwerkingsverband.

In 2017 startte Interwaas een veranderingstraject op om de performantie te verhogen. De structuur van de organisatie werd herschikt en telt nu vijf clusters:

- Cluster Ruimte, met o.a. Ruimtelijke Planning en Immoprojecten;
- Cluster Duurzaamheid, met o.a. Waasland Klimaatland en het Energiehuis;
- Cluster Werk en Welzijn, met Wijk-werken en Regionale Sociale Economie;
- Cluster Cultuur, met Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS;
- Cluster Ondersteunende Diensten, met o.a. Communicatie en Personeel.

Per cluster is er een clusterverantwoordelijke. Zij komen samen in bestuur van Interwaas is in handen van de directie. Die is binnen Interwaas ook verantwoordelijk voor de streekontwikkeling, Waaslandhaven en IPB.

In 2020 worden de evaluaties van het personeel opnieuw opgestart met feedback- en functioneringsgesprekken. Daarin worden afspraken gemaakt over het functioneren, takenpakketten en werkdoelen.

### *NIEUW: Cluster Cultuur: werking en personeel*

Na het einde van het transitierglement in 2019, met een subsidiestop voor de deelwerking Bibliowaas, besloot Interwaas een aanvraag voor werkingssubsidies in te dienen binnen het decreet Bovenlokale



Cultuurwerking. Na toekenning van een werkingssubsidie van 100.000 € voor Cultuurtuin WAAS werd dit nieuwe IGS, naast Erfgoedcel Waasland, ondergebracht in de cluster Cultuur.

Binnen de cluster Cultuur werken de collega's van de Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS zij aan zij. Dit is het huidige personeelsbestand:

- Erfgoedcel Waasland: 1 coördinator (A-niveau), 2 erfgoedconsulenten (B-niveau), 2 tijdelijke projectmedewerkers (in 2020, B-niveau)
- Cultuurtuin WAAS: 1 clustermanager Cultuur (A+-niveau), 1 projectmedewerker (B-niveau)

De clustermanager Cultuur heeft de verantwoordelijkheid over de twee deelwerkingen, die met elkaar afstemmen over de inzet van personeel, de raakvlakken inzake administratie, projecten en beleid. Beide cellen behouden hun eigenheid en doelstellingen.

De erfgoedcel had in het voorbije cultureel-erfgoedconvenant drie inhoudelijke medewerkers: een coördinator en twee erfgoedconsulenten. In 2020 werden twee extra projectmedewerkers aangeworven voor één jaar om een update te maken van het WODE-onderzoek uit 2008 en lopende projecten mee te ondersteunen. Een aantal vrijwilligers helpt wekelijks bij de werking: administratie, bibliotheek, subsidiedossiers, projecten zoals Erfgoedbank Waasland en Erfgoeddag.

De coördinator van de erfgoedcel volgt de dagelijkse werking en het beleid van de cel op en voert de functioneringsgesprekken met de andere personeelsleden. De coördinator wordt zelf geëvalueerd door de directeur van Interwaas.

**Organogram van de organisatie:** zie bijlage

## 8.2 INFRASTRUCTUUR

### *Binnen Interwaas*

De erfgoedcel is gehuisvest in de gebouwen van Interwaas (Lamstraat 113) in Sint-Niklaas. In het kantoorgebouw beschikken de personeelsleden van de Erfgoedcel Waasland en Cultuurtuin WAAS over een gemeenschappelijke ruimte. Die is uitgerust met burelen, kasten, laptops, telefoons en een printer. Voor haar werking maakt de erfgoedcel gebruik van de vergaderruimtes in het gebouw. Haar archief wordt bewaard in de archiefruimte van Interwaas.

### *Buiten Interwaas*

Voor haar werking, samenkomsten, vergaderingen, studiedagen, vormingen, expo's... kan de erfgoedcel, gratis of tegen een verlaagd tarief, een beroep doen op stedelijke of gemeentelijke (culturele) infrastructuur in de deelnemende steden en gemeenten.

- musea;
- cultuur- en gemeenschapscentra;
- ontmoetingscentra en bibliotheken;
- deelinfrastucturen in de diverse deelgemeenten (polyvalente zalen, vergader- en tentoonstellingszalen);
- archieven en bibliotheken;
- academies voor muziek, woord en beeld en hun;
- historische gebouwen van het Waasland.

De beschikbare infrastructuur binnen en buiten Interwaas volstaat ruimschoots en beantwoordt ruim aan de noden van de erfgoedcel. Ze maakt zelf geen gebruik van andere infrastructuur die relevant is voor de inhoudelijke werking en de regionale dienstverlenende rol. Veel Wase musea, heemkringen en archieven hebben een eigen infrastructuur: depots, archieven, bibliotheken, exporuimtes...

Verschillende Wase steden en gemeenten hadden de voorbije jaren – en hebben ook in de toekomst – infrastructurale plannen: zo bevat Erfgoedhuis Hof ter Welle in Beveren meerdere depotruimtes, plande Sint-Gillis-Waas een archiefruimte in het nieuwe administratief centrum, verhuist het archief van Lokeren en de heemkring van Waasmunster en levert de stad Sint-Niklaas in 2022 een nieuw stadsarchief op. De erfgoedcel volgt de wijzigingen in de infrastructuur op, stemt haar beleid rond de collectiezorg daar mee op af en ondersteunt de erfgoedactoren waar nodig.

## **8.3 DIGITALISERINGSBELEID**

De erfgoedcel nam mee het voortouw in het digitaliseren van cultureel erfgoed in het Waasland. Met een planmatige aanpak (digitaliseringsrondes) zorgde ze voor de digitalisering van erfgoedcollecties (met de hulp van 'de Wase scanner'). Dat deed ze volgens internationale standaarden en CEST, en met aandacht voor digitale duurzaamheid. Het publiek maken via websites, partners en publieksacties zorgt voor een groot bereik en voor de valorisatie van het cultureel erfgoed in het onderwijs, toerisme en wetenschappelijk onderzoek.

### *Erfgoedbank Waasland*

Een belangrijk instrument is de Erfgoedbank Waasland: met vier andere erfgoedcellen (Noorderkempen, Kempens Karakter, POLS en Meetjesland) werden de krachten gebundeld en de kosten gedeeld voor de uitbouw van een erfgoeddatabank en website. In 2010 werd de Erfgoedbank Waasland gelanceerd in CollectiveAcces, een opensourcesoftware voor het beheren en publiceren van erfgoedcollecties. Tegelijk maakte de website [www.waaserfgoed.be](http://www.waaserfgoed.be) (opensource CMS Drupal) het digitale materiaal raadpleegbaar. Intussen bedraagt het aantal items ruim 31.000 stuks.

In 2018 en 2019 ging de Erfgoedbank Waasland tijdelijk offline, nadat IT-partner Kunstmaan de samenwerking met de vijf erfgoedcellen eenzijdig opzegde. Zij besloten samen, op advies van PACKED, de overstap te maken naar IT-partner Whirl-i-gig. De CollectiveAcces-databank bleef behouden en kreeg een update. Data migreerden en er kwam opnieuw een website (Pawtucket). Sinds eind 2019 is [www.waaserfgoed.be](http://www.waaserfgoed.be) weer online en wordt de samenwerking met de 25 contentpartners geleidelijk heropgestart.

### *Kwaliteit en selectie*

Het digitaliseren van het Wase cultureel erfgoed gebeurt in door de erfgoedcel gecoördineerde digitaliseringsrondes of n.a.v. projecten: particulier erfgoed, cartografisch materiaal en WOI- en WOII-erfgoed werden al gedigitaliseerd, net als kranten, zoals het weekblad *Het Vrije Waasland* (1944-2011). Daarnaast faciliteert de erfgoedcel de digitalisering door de erfgoedbeheerders zelf, met de Wase scanner. De kwaliteitseisen voor het digitaliseren worden opgesteld aan de hand van internationale standaarden en CEST. Voor specifieke collecties, zoals *Het Vrije Waasland*, werd intensief met PACKED samengewerkt voor het digitaliseringsproces en om het beste resultaat te krijgen.

De erfgoedcel hanteert steeds dezelfde selectievoorwaarden voor het opnemen van gedigitaliseerd materiaal in de Erfgoedbank Waasland, zeker sinds de contentpartners de vrijheid kregen om zelf materiaal op te laden en het publiek raadpleegbaar te maken. Selectiecriteria zijn o.a. de publieke waarde, een minimale beschrijving en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en rechten.

### *Andere erfgoeddatabanken*

Het belangrijkste selectie criterium was steeds: complementair zijn aan andere erfgoeddatabanken. Daarom wordt enkel archivalia en documentaire bronnen in de Erfgoedbank Waasland opgeladen. De erfgoedcel verwijst erfgoedactoren ook door naar andere erfgoeddatabanken, zoals Erfgoedinzicht, VIAA en de Archiefbank Vlaanderen.

Een aantal actoren werkt samen rond andere digitale toepassingen: het Gemeentelijk Archiefbeheersysteem (GIAS) wordt geïmplementeerd in Beveren, Sint-Niklaas en Sint-Gillis-Waas en de gemeente Beveren werkt samen met Google Arts & Culture rond de ontsluiting van het Doelse erfgoed.

### *Samenwerkingen*

De samenwerking met andere (Oost-Vlaamse) erfgoedcellen en landelijke dienstverleners blijft van groot belang voor het digitaliseringsbeleid. Zo werd reeds in 2018 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met VIAA (nu Meemoo), neemt de erfgoedcel deel aan Scan4Stories en Abraham 2020, wordt de evolutie rond de Vlaamse erfgoeddatabanken van nabij opgevolgd enz.

Op basis van de handvaten die Vlaamse partners, de visienota *Een Vlaams cultuurbeleid in het digitale tijdperk* en de zelfevaluatiETOOL *Digitale Maturiteit* aanreiken, zet de erfgoedcel ook in een volgend cultureel-erfgoedconvenant in op digitalisering. Zie hiervoor de strategische en operationele doelstellingen, met name SD4.

## **8.4 VRIJWILLIGERSBELEID**

De Erfgoedcel Waasland zet sinds jaren in op een vrijwilligerswerking. Ook de voorbije jaren kreeg een vrijwilligersbeleid vorm en is er sterk ingezet op hun omkadering. Dit beleid werpt vruchten af. De erfgoedcel kon rekenen op enthousiaste vrijwilligers.

Het faciliteren van vrijwilligerswerk is voor een maatschappelijk geëngageerde organisatie als de erfgoedcel een doel op zich. Door haar vrijwilligersbeleid maakt ze de verbinding met mensen uit alle lagen van de bevolking, zoals: patiënten van het naburige APZ Sint-Lucia, pas afgestudeerden, werkzoekenden, gepensioneerden...

De erfgoedcel zocht en vond vrijwilligers door de ruime verspreiding van vacatures met functiebeschrijvingen en competentieprofielen. Ze beschreven gedetailleerd de taak en functie, de gevraagde competenties, het voordelenpakket en de tijdsbesteding/duur van de opdracht. Recent gebeurt het vaker dat vrijwilligers (en ook stagiairs) zich aanbieden.

Vrijwilligers zijn verzekerd (burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie, de vrijwilligers en lichamelijke schade). Zij werken in de kantoren van Interwaas. Ze beschikken over een bureau en het nodige materiaal. Zelf geven ze aan dat werken in het kantoor een meerwaarde biedt, niet alleen voor het sociaal contact maar ook door de leerrijke omgeving.

Enkele voorbeelden van taken die vrijwilligers onder begeleiding uitvoeren:

- administratie: briefwisseling, financiën, archief, klasseren subsidiedossiers, bibliotheek...;
- projectgerelateerd: Erfgoedbank Waasland (hoge-resolutieaanvragen, contentwerk, research), Erfgoeddag (samenstellen en nalezen regionale programmakrant), checks van digitaliseringsrondes, inventariseren en registreren van religieus erfgoed...;
- gelinkt aan samenwerkingen, zoals die met Bibliowaas, waar vrijwilligers werkten aan voorleesfiches en het archief van de werking bijhielden.

Als de erfgoedcel kandidaat-vrijwilligers geen plaats kan bieden, doet ze er alles aan om elders in het Wase erfgoedveld een plek te vinden. De erfgoedcel helpt andere erfgoedactoren ook bij hun zoektocht naar vrijwilligers.

## **Bijlagen**

## Meerjarenbegroting en strategie 2021-2026

<b>Uitgaven</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>
<b>Personeelskosten</b>	<b>201.998,25 €</b>	<b>206.775,25 €</b>	<b>216.273,15 €</b>	<b>222.907,40 €</b>	<b>229.672,55 €</b>	<b>236.336,55 €</b>
Erfgoedcel Waasland	201.998,25 €	206.775,25 €	216.273,15 €	222.907,40 €	229.672,55 €	236.336,55 €
0,2 VTE clustermanager cultuur (betaling op A+ niveau)						
0,8 VTE coördinator erfgoedcel (betaling op A-niveau)						
1 VTE erfgoedconsulent (betaling op B-niveau)						
1 VTE erfgoedconsulent (betaling op B-niveau)						
Kantoorvrijwilligers	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Stagiairs	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Personele inbreng vanuit de gemeenten	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Personele inbreng van de vrijwilligers	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
<b>Investerings in vaste activa</b>	<b>11.690,00 €</b>	<b>11.863,00 €</b>	<b>12.039,00 €</b>	<b>12.219,00 €</b>	<b>12.401,00 €</b>	<b>12.086,00 €</b>
Afschrijvingen Erfgoedcel Waasland	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.000,00 €
Afschrijvingen Interwaas	10.190,00 €	10.363,00 €	10.539,00 €	10.719,00 €	10.901,00 €	11.086,00 €
<b>Kosten op basis van doelstellingen</b>	<b>68.700,00 €</b>	<b>63.200,00 €</b>	<b>53.700,00 €</b>	<b>44.700,00 €</b>	<b>39.700,00 €</b>	<b>32.200,00 €</b>
Strategische doelstelling 1	3.700,00 €	1.200,00 €	3.700,00 €	1.200,00 €	3.700,00 €	1.200,00 €
Strategische doelstelling 2	23.300,00 €	8.800,00 €	11.800,00 €	8.800,00 €	4.300,00 €	4.300,00 €
Strategische doelstelling 3	12.400,00 €	18.900,00 €	11.400,00 €	11.400,00 €	15.400,00 €	9.400,00 €
Strategische doelstelling 4	17.300,00 €	24.300,00 €	14.800,00 €	13.800,00 €	4.800,00 €	6.300,00 €
Strategische doelstelling 5	12.000,00 €	10.000,00 €	12.000,00 €	9.500,00 €	11.500,00 €	11.000,00 €

Inbreng vanuit steden en gemeenten	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Inbreng vanuit verenigingen en partners	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
<b>Financieel ondersteuningsbeleid (eigen middelen)</b>	<b>27.000,00 €</b>	<b>27.000,00 €</b>	<b>27.000,00 €</b>	<b>27.000,00 €</b>	<b>27.000,00 €</b>	<b>27.000,00 €</b>
Projectsubsidies (SD1, OD 1.1)	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €
Publicatiebeleid (SD1, OD 1.1)	7.500,00 €	7.500,00 €	7.500,00 €	7.500,00 €	7.500,00 €	7.500,00 €
Toelage CE-werking niet-professionele erfgoedverenigingen (SD1, OD 1.1)	9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €
<b>Andere</b>	<b>42.446,75 €</b>	<b>43.289,75 €</b>	<b>44.965,85 €</b>	<b>46.136,60 €</b>	<b>47.330,45 €</b>	<b>48.506,45 €</b>
Administratieve kosten	5.500,00 €	5.500,00 €	5.500,00 €	5.500,00 €	5.500,00 €	5.500,00 €
Portkosten en telefonie	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €
Reis- en representatiekosten	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €
Bureaumateriaal allerhande	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €
Allerlei	3.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €
Vorming personeel	1.500,00 €	1.500,00 €	1.000,00 €	1.500,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €
Aankoop boeken en publicaties	300,00 €	300,00 €	300,00 €	300,00 €	300,00 €	300,00 €
Omslag Interwaas	35.646,75 €	36.489,75 €	38.165,85 €	39.336,60 €	40.530,45 €	41.706,45 €
<b>Totaal</b>	<b>352.335,00 €</b>	<b>352.628,00 €</b>	<b>353.978,00 €</b>	<b>353.463,00 €</b>	<b>356.104,00 €</b>	<b>356.129,00 €</b>



<b>Inkomsten</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>
<b>Inkomsten van lokale overheden</b>	<b>74.932,92 €</b>	<b>75.749,20 €</b>	<b>76.579,04 €</b>	<b>77.419,48 €</b>	<b>78.268,52 €</b>	<b>79.127,16 €</b>
Steden en gemeenten	64.742,92 €	65.386,20 €	66.040,04 €	66.700,48 €	67.367,52 €	68.041,16 €
Personele inbreng vanuit de steden en gemeenten	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Personele inbreng van de vrijwilligers	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Financiële inbreng vanuit de steden en gemeenten	64.742,92 €	65.386,20 €	66.040,04 €	66.700,48 €	67.367,52 €	68.041,16 €
Interwaas	10.190,00 €	10.363,00 €	10.539,00 €	10.719,00 €	10.901,00 €	11.086,00 €
Afschrijven Interwaas	10.190,00 €	10.363,00 €	10.539,00 €	10.719,00 €	10.901,00 €	11.086,00 €
Huisvesting Interwaas	zie omslag	zie omslag	zie omslag	zie omslag	zie omslag	zie omslag
<b>Inkomsten uit werking</b>	<b>1.500,00 €</b>	<b>1.500,00 €</b>	<b>1.500,00 €</b>	<b>1.500,00 €</b>	<b>1.500,00 €</b>	<b>1.500,00 €</b>
Vormingen, studiedagen, colloquia ...	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €
Erfgoedontmoetingen	500,00 €	0,00 €	500,00 €	0,00 €	500,00 €	0,00 €
Financieel ondersteuningsbeleid	zie fin.inbreng gemeenten	zie fin.inbreng gemeenten	zie fin.inbreng gemeenten	zie fin.inbreng gemeenten	zie fin.inbreng gemeenten	zie fin.inbreng gemeenten
Inbreng vanuit steden en gemeenten	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Inbreng vanuit de verenigingen en partners	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
<b>Sponsoring en andere subsidies</b>	<b>1.000,00 €</b>	<b>1.000,00 €</b>	<b>1.000,00 €</b>	<b>1.000,00 €</b>	<b>1.000,00 €</b>	<b>1.000,00 €</b>
<b>Subsidies Vlaamse Gemeenschap</b>	<b>275.000,00 €</b>	<b>275.000,00 €</b>	<b>275.000,00 €</b>	<b>275.000,00 €</b>	<b>275.000,00 €</b>	<b>275.000,00 €</b>
<b>Totaal</b>	<b>352.432,92 €</b>	<b>352.749,20 €</b>	<b>354.079,04 €</b>	<b>354.419,48 €</b>	<b>355.768,52 €</b>	<b>356.127,16 €</b>

## Bijlage: Organogram Interwaas / Erfgoedcel Waasland



